

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Diplomová práce

NEDOVOLENÉ OZBROJOVÁNÍ

Petr Papež

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra trestního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

NEDOVOLENÉ OZBROJOVÁNÍ

Petr Papež

Studijní program: Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Vedoucí práce: JUDr. Petr Kybic, Ph.D.,

katedra trestního práva,

Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň, 2013

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vytvořil zcela samostatně s využitím literatury a zdrojů informací vyjmenovaných v níže uvedeném seznamu.

V Plzni dne 10. dubna 2013

.....
vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval vedoucímu diplomové práce panu JUDr. Petru Kybicovi, Ph.D., a to za odborné vedení, cenné rady, trpělivost a připomínky, kterými přispěl k jejímu vypracování. Dále bych rád poděkoval JUDr. Filipovi Behenskému za cenné rady z praxe.

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Pojem zbraň obecně.....	3
2.1 Střelné zbraně.....	4
2.2 Zbraně kategorie A.....	5
2.3 Zbraně kategorie B.....	6
2.4 Zbraně Kategorie C.....	6
2.5 Zbraně kategorie D.....	7
3. Zbrojní průkaz obecně.....	9
3.1 Skupiny zbrojního průkazu.....	10
3.1.1 Skupina A.....	10
3.1.2 Skupina B a C.....	11
3.1.3 Skupina D.....	12
3.1.4 Skupina E.....	12
3.1.5 Skupina F.....	12
3.2 Oprávnění držitele zbrojního průkazu.....	12
3.3 Vydání a zánik zbrojního průkazu.....	13
4. Nedovolené ozbrojování de lege lata.....	15
4.1 odst. 1 ust. § 279.....	17
4.2 odst. 2 ust. § 279.....	20
4.3 odst. 3 ust. § 279.....	22
4.4 odst. 4 ust. § 279.....	23
4.5 Trestný čin nedovoleného ozbrojování.....	25
5. Analýza podmínek oprávněného nošení zbraně podle jednotlivých předpisů pro konkrétní skupiny osob v porovnání s platnou právní úpravou v ČR.....	27
5.1 Oprávnění držitelů jednotlivých zbrojních průkazů nosit zbraň.....	27
5.2 Oprávnění nosit zbraň podle jednotlivých kategorií zbraní.....	29
5.3 Oprávnění nosit střelnou zbraň podle jednotlivých skupin osob.....	30
5.3.1 Policie České republiky.....	30
5.3.2 Obecní policie.....	31
5.3.3 Ochranka objektů České národní banky.....	31
5.3.4 Vojenská policie a voják z povolání.....	31
5.3.5 Celníci.....	31
5.3.6 Příslušníci bezpečnostní informační služby.....	32
5.3.7 Vězeňská služba a justiční stráž České republiky.....	32
5.3.8 Myslivci.....	32
6. Komparace německé a české právní úpravy zbraní a střeliva.....	33
7. Vývoj právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva v Německu.....	35

7.1 Vývoj do 19 stol.	35
7.2 Vývoj 20 stol.	36
7.3 Vývoj na přelomu 21 a 20 stol.	39
7.4 Významné novely v roce 2008 a 2009	40
8. Komparace některých pojmů.....	44
8.1 Zbraň	44
8.2 Držení zbraně	44
8.3 Nošení zbraně	45
8.4 Zbrojní průkaz	46
9. Trestní ustanovení a ustanovení o pokutách.....	48
10. Trestní ustanovení o zbraních ve Spolkové republice Německo.....	49
10.1 § 51	49
10.2 § 52	49
10.3 § 52a	53
11. Postoj EU.....	54
12. Cestování se zbraní.....	57
12.1 Osobní zkušenost.....	58
13. Úvahy de lege ferenda.....	60
14. Závěr.....	62
15. Resume	64
16. Seznam použitých pramenů.....	66

1. Úvod

Autor si téma své diplomové práce „Nedovolené ozbrojování“ vybral záměrně, protože se jedná o problematiku, s kterou je osobně dobře seznámen, a to především jako držitel zbrojního průkazu platného pro skupiny A a E, s oprávněním nosit zbraně kategorie B, což mimo jiné prokázal i vykonáním zkoušky odborné způsobilosti před zkušební komisí.¹ Kromě toho je autor práce i aktivním sportovcem střelícím zbraní kategorie D – a to na mezinárodní úrovni. I díky této zálibě se tak při cestách do jiných členských států EU musí velmi často vypořádat se zákony, které upravují zacházení se zbraněmi a střelivem.

Zbraně jsou již dlouho součástí lidského světa a najdeme mnoho historických skutečností, při kterých hráli lidé se zbraněmi rozhodující úlohu. Tak jak se historicky vyvíjeli zbraně, tak se vyvíjela i s nimi spojená právní úprava. Například ve feudálním Německu bylo pro rolníky nemyslitelné nosit meč, neboli mít „schopnost nosit zbraň“.² Pořídit si zbraň dnes není žádný zásadní problém, například na zbraně kategorie D stačí dosáhnout věku 18 let a být způsobilý k právním úkonům.³ Nicméně i legálně vlastněnou zbraň nebo střelivo lze uvést do stavu naplnění trestného činu nedovoleného ozbrojování. Autor předkládané diplomové práce si klade za cíl podrobně rozebrat českou právní úpravu o zbraních a střelivu a pozornost bude věnována také nedovolenému ozbrojování *de lege lata*. Smyslem této práce ovšem není jen česká právní úprava, o které je dle autora práce většina oprávněných držitelů zbraní srozuměna, ale hodlá poukázat na fakt, že se zbraní lze také vycestovat. A v tomto případě je možné, i u jinak v ČR oprávněného držitele zbraně prohlásit, že se nedovoleně ozbrojuje. Jako zemi, s kterou bude naše právní úprava srovnána, zvolil autor záměrně Spolkovou republiku Německo. Za prvé – Německo je jednou z našich sousedících zemí a za druhé se jedná o zemi s jedním z nejpřísnějších zákonů o zbraních na celém světě. Autor také považuje za vhodné monitorovat postoj EU k problematice zbraní a také tomu, jak tato jednotící instituce postupuje v takto citlivé otázce, která je do

¹TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb.*, o zbraních. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 46)

²Překlad německého výrazu „Waffenfähigkeit“.

³TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb.*, o zbraních. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 33)

jisté míry politicky neoblíbeným tématem. Předkládaná práce by tedy měla reflektovat současný stav právní úpravy v ČR a představit také způsob, kterak bylo dospěno k úpravě v Německu – podmínky držení a manipulací se zbraněmi a střelivem, to vše ve světle směrnic a nařízení EU. Diplomová práce by měla představovat koncept, jak postupovat, aby nedocházelo k nedovolenému ozbrojování jak v rámci ČR, tak i při vycestování do zahraničí.

2. Pojem zbraň obecně

V českém právním řádu najdeme obecnou definici pojmu zbraň pouze na jednom místě, a tím je ust. § 118 trestního zákoníku. Zbraní se dle tohoto ustanovení rozumí „*cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším*.“⁴ Zbraní tedy není pouze zbraň v technickém slova smyslu, jako např. nůž, kuše, či pistole.⁵ Za zbraň lze považovat jakýkoliv předmět, kterým může fyzická osoba způsobit jiné fyzické osobě nebo zvířeti zranění. V souladu s judikaturou českých soudů tak může být za zbraň považován například kámen,⁶ slzný plyn⁷ či elektrický proud.⁸ Jako zbraň může být použita i násada od smetáku⁹ či mobilní telefon.¹⁰ Pokud má určitá věc sloužit jako prostředek k zesílení psychického nátlaku na druhou osobu, lze tuto věc považovat za zbraň,¹¹ byť by se jednalo například o napodobeninu střelné zbraně, která je ve skutečnosti pouhou maketou.¹² Obdobně lze jako zbraň použít i zvíře. Takovým případem může být poštvání psa s výslovným pokynem k útoku vyjádřeným slovem „trhej“.¹³

⁴ Tato definice je však i v rámci trestního zákoníku platná pouze tehdy, pokud z jiného jeho ustanovení nevyplývá něco jiného. Srovnej ust. § 118 trestního zákoníku.

⁵ Srovnej ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. I. § 1 – 139.* Praha: C. H. Beck, 2009. 1303 s. (s. 1158)

⁶ Viz např. Rozsudek NS ČR ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. 3 Tdo 840/2006–I.

⁷ Viz např. Rozhodnutí NS ČR ze dne 5. 1. 1979, sp. zn. 11 Tz 88/78.

⁸ „*Trestný čin vydírání je spáchán se zbraní ve smyslu ustanovení § 235 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák. , jestliže pachatel nebo s jeho vědomím některý ze spolupachatelů při útoku na poškozeného použije elektrický proud tak, že přikládá k jeho tělu vodiče zavedené do elektrické sítě [...]*“. Viz Usnesení KS v Plzni ze dne 8. 9. 1994, sp. zn. 8 To 24/94.

⁹ „*Za zbraň ve smyslu § 89 odst. 5 trestního zákona je třeba považovat i násadu od smetáku, jelikož je zřejmé, že s její pomocí lze učinit útok vůči tělu důraznější, ba způsobit tak vážnější zranění, než při napadením rukou*.“ Usnesení NS ČR ze dne 10. června 2009, sp. zn. 7 Tdo 588/2009.

¹⁰ „*Povahu zbraně ve smyslu § 89 odst. 5 [trestního zákona] může mít i mobilní telefon, pokud jej pachatel držel v ruce a použil jej k opakovaným úderům směřujícím vůči lehce zranitelné (citlivé) části těla poškozené, jelikož takovýto přístroj je způsobit zesílit útok (učinit jej důraznějším) na tělesnou integritu poškozené*.“ Usnesení NS ČR ze dne 17. 5. 2006, sp. zn. 3 Tdo 553/2006.

¹¹ „*Trestný čin vydírání je spáchán se zbraní ve smyslu ustanovení § 235 odst. 2 písm. c) [trestního zákona] také v případě, jestliže pachatel pro dosažení svého požadavku na zaplacení určité peněžní částky použije jako hrozbu působící na psychiku poškozeného tašku s tritolovou výbušninou, kterou mu doručí, přičemž není rozhodné, že tato výbušnina nebyla opatřena rozbuškou*.“ Usnesení NS ČR ze dne 25. 2. 2001, sp. zn. 3 To 287/2003.

¹² „*Za zbraň ve smyslu § 89 odst. 5 [trestního zákona] je třeba považovat i předmět, který pachatel použije v úmyslu vyvolat v poškozeném obavu z hrozícího fyzického násilí, je-li užít za takových okolností, kdy se poškozený může důvodně domnívat, že hrozba zbraní je reálná a že se násilí uskuteční, jestliže se poškozený nepodřídí vůli pachatele*.“ Viz Usnesení NS ČR ze dne 17. 3. 2004, sp. zn. 5 Tdo 253/2004.

Obdobně Usnesení NS ČR sp.zn. 5 Tdo 792/2003, ze dne 30.7.2003: „*Použití repliky střelné zbraně při spáchání trestného činu lze posuzovat ve smyslu § 89 odst. 5 [trestního zákona]. Opačný názor by vedl k neudržitelnému a neproveditelnému požadavku, aby poškozený sám v krátkém časovém úseku posuzoval, zda jde o zbraň skutečnou či nikoliv, což za okolností, za nichž jsou zpravidla páčány trestné činy se zbraní, není z hlediska psychického, časového ani z hlediska stavu ohrožení poškozeného možné*.“

¹³ Viz např. Usnesení NS ČR ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. 7 Tdo 628/2007.

Výše uvedená definice pojmu zbraň slouží zejména k posouzení, zda byl trestný čin spáchán se zbraní, neboť v takovém případě se jedná o okolnost, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby. Spáchání trestného činu se zbraní totiž pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pro společnost.¹⁴

V technickém slova smyslu lze pojem zbraň definovat „jako nástroj, popřípadě zařízení, přizpůsobené k ranivému účinku na živý organismus nebo k ničení objektů.“¹⁵ Právě v závislosti na způsobu, jakým je „ranivá energie předávána cíli“,¹⁶ rozpoznáváme zbraně chladné (které lze dále dělit na sečné a bodné), úderné a střelné. Typickou chladnou zbraní je nůž, dýka, meč, sekera a podobně – na člověka či zvěř zpravidla působí právě bodnutím či seknutím čepule. Naopak primárním účinkem úderné zbraně není seknutí či bodnutí, ale zasažení určitého místa, na které působí destruktivně přeměna vynaložené pohybové energie. Střelnou zbraní je pak taková zbraň, která vymršťuje na základě okamžitého uvolnění energie při výstřelu střely, jež působí destruktivně na zasažený cíl.¹⁷

2.1 Střelné zbraně

Pojem střelné zbraně je definován v souladu ust. § 2 odst. 1 zákona o zbraních v příloze tohoto zákona, části první. Střelnou zbraní se tak podle zákona o zbraních rozumí „zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost.“ Střelné zbraně dělíme na palné,¹⁸ mechanické¹⁹ a plynové.²⁰ Palné zbraně dále dělíme na lovecké (tj. střelná zbraň, určená k lovu zvěře odstřelem podle zákona o myslivosti), sportovní (za sportovní zbraň je považována střelná zbraň určená pravidly sportovní střelby pro národní a mezinárodní disciplíny), obranné a vojenské (tj. střelná zbraň, která je určena k vedení námořní, letecké nebo

¹⁴ Srovnej např. ust. § 175 odst. 2 písm. c), ust. § 176 odst. 2 písm. b), či ust. § 178 odst. 3 trestního zákoníku. Jedná se o trestné činy vydírání, omezování svobody vyznání a porušování domovní svobody.

¹⁵ HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion, 2000. 412 s. (str. 31)

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Srovnej tamtéž.

¹⁸ Jedná se o střelnou zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie. Srovnej např. HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion, 2000. 412 s. (str. 58)

¹⁹ Tj. střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění nahromaděné mechanické energie. Mechanickou zbraní je například luk, kuše, prak či katapult.

²⁰ Plynovou zbraní se rozumí střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu. Plynové zbraně lze dále dělit na vzduchovky, plynovky a větrovky. Srovnej HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion, 2000. 412 s. (str. 58)

pozemní války). Podle způsobu ovládní lze palné zbraně dělit na zbraně krátké a dlouhé podle toho, zda je k jejímu ovládní zapotřebí jedné ruky (zbraň krátká),²¹ či obou rukou (zbraň dlouhá). Náboje, nábojky a střely do střelných zbraní pak označujeme souhrnným označením střelivo.²²

Pro účely zákona o zbraních se zbraně, jakož i hlavní části zbraní, kterých jsou nebo mají být jejich součástí, a střelivo rozdělují do jednotlivých kategorií označovaných písmeny A, B, C a D, a to podle míry, jakou by mohly ohrožovat bezpečnost.²³ Rozdělení zbraní do těchto kategorií je následující:

kategorie A – zakázané zbraně, zakázané střelivo nebo zakázané doplňky zbraní,

kategorie B – zbraně podléhající povolení,

kategorie C – zbraně podléhající ohlášení

kategorie D – zbraně ostatní.

Střelivem se pak rozumí střelivo do zbraní kategorií A až D, které není zakázané.²⁴

2.2 Zbraně kategorie A

Do kategorie A jsou zařazeny zbraně vojenské včetně odpalovacích zařízení, s výjimkou pušek, pistolí a revolverů, ověřených pro civilní použití, pokud podléhají ověřování podle zvláštního právního předpisu. Dále jsou do této kategorie zařazeny zbraně samočinné, vyrobené nebo upravené tak, že lze utajit

²¹ Zákonná definice krátké zbraně uvedená v části první přílohy zákona o zbraních zní tak, že se jedná o palnou zbraň, jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm nebo jejíž celková délka nepřesahuje 600 mm.

²² Viz příloha zákona o zbraních, část první nazvaná Druhy zbraní a část druhá nazvaná Druhy střeliva.

²³ Kategorizace střelných zbraní je uvedena v ust. § 3 odst. 1 zákona o zbraních a odpovídá směrnici Rady Evropských společenství č. 91/477/EHS ze dne 18. 6. 1991, o kontrole nabývání a držení zbraní. Kategorizace střeliva pak provedena v souladu se směrnicí Rady Evropských společenství č. 93/15/EHS ze dne 5. 4. 1993, o harmonizaci předpisů o uvádění do oběhu a dozoru nad výbušninami pro civilní použití. Srovnej TERYNGEL, J. Kreml, A. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 10).

²⁴ V pochybnostech o zařazení typu zbraně nebo střeliva do jednotlivých kategorií vymezených ust. § 3 odst. 1 zákona o zbraních rozhoduje na základě ust. § 3 odst. 3 zákona o zbraních Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, zřízeného ust. § 17 zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů. Tento úřad je podřízen Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Skutečnost, že právě Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva má pravomoc rozhodovat o zařazení typu zbraně a střeliva do jednotlivých kategorií, jsou-li o tomto zařazení pochybnosti, však není zcela v souladu se zákonem č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Podle posledně jmenovaného zákona je totiž ústředním orgánem pro oblast zbraní a střeliva Ministerstvo vnitra.

Dodejme, že v odborné veřejnosti proběhla polemika i k otázce ústavnosti výše uvedené kompetence, když výklad práva, a tedy i výklad zákona o zbraních v oblasti zařazení zbraní do jednotlivých kategorií, by měl příslušet výhradně soudu. Blíže viz TERYNGEL, J. Kreml, A. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 11)

jejich účel. Případně zbraně pozměněné tak, aby mohly způsobit těžší následky, zbraně maskované jako jiné předměty (zákeřné zbraně), či palné zbraně, které nejsou vyrobené z kovů a nelze je tak identifikovat pomocí detekčních a rentgenových přístrojů. Dále se jedná například o zbraně s pevně vestavěnými tlumiči hluku výstřelu nebo laserovými zaměřovači. Zakázaným střelivem se rozumí střela průbojná, výbušná nebo zápalná, nebo střela určená pro krátké kulové zbraně se střelou šokovou, případně určenou ke zvýšení ranivého účinku. Rovněž se jedná o střelivo, které neodpovídá dovolenému výrobnímu povolení a munice. Zakázanými doplňky zbraní jsou tlumiče hluku výstřelu, zaměřovače zbraní, které jsou konstruované na principu noktovizorů, a laserové zaměřovače. Úplný výčet zakázaných zbraní, doplňků a střeliva je uveden v ust. § 4 zákona o zbraních.

2.3 Zbraně kategorie B

Mezi zbraně kategorie B patří například krátké opakovací a samonabíjecí zbraně, krátké jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo se středovým zápalem, dlouhé samonabíjecí zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než 3 náboje, či dlouhé opakovací nebo samonabíjecí zbraně s hladkým vývrtem hlavně, jejichž délka hlavně je menší nebo je rovná 600 mm. Patří sem ale také samonabíjecí zbraně, pokud mají vzhled samočinných zbraní, a signální zbraně pro použití signálních nábojů ráže větší než 16 mm.

2.4 Zbraně Kategorie C

Do kategorie C byly zařazeny například zbraně jednoranové nebo víceranové, opakovací nebo samonabíjecí dlouhé zbraně neuvedené v kategorii B. Patří sem také plynové zbraně, u kterých je kinetická energie střely na ústí hlavně vyšší než 16 J, s výjimkou paintballových zbraní. Do kategorie C spadají také více než dvouranové a opakovací zbraně zkonstruované na principu perkusních zámkových systémů. Úplný výčet zbraní zařazených do kategorií B a C obsahuje ust. § 5 a ust. § 6 zákona o zbraních.

2.5 Zbraně kategorie D

Mezi zbraně ostatní, zařazené do kategorie D, spadají podle ust. § 7 zákona o zbraních například zbraně historické, zbraně jednoranové a dvouranové zkonstruované na principech doutnákových, kolečkových, křesadlových nebo perkusních zámkových systémů, plynové zbraně na vzduchovou kartuš, expanzní zbraně a expanzní přístroje. Dále sem patří mechanické zbraně, u nichž je napínací síla větší než 150 N, znehodnocené zbraně, na kterých byly provedeny takové nevratné úpravy, které znemožňují jejich použití ke střelbě, či zbraně, na kterých byly řezem provedeny takové úpravy, které odkrývají alespoň částečně vnitřní konstrukci zbraně. Pod kategorií D se řadí taktéž neaktivní střelivo a munice a přirozeně veškeré ostatní zbraně neuvedené v kategoriích A až C.

Všechny zbraně kategorie A, B nebo C, s výjimkou zakázaného střeliva, podléhají v souladu s ust. § 41 zákona o zbraních řádné registraci. Tzn., že každá osoba,²⁵ která si pořídí zbraň, je povinna oznámit nabytí vlastnictví ke zbrani, a tuto zbraň zároveň za účelem provedení registrace předložit příslušnému útvaru policie, kterým je krajské ředitelství policie, oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál. Dokladem o registraci zbraně je pak tzv. průkaz zbraně, který je veřejnou listinou.

Z výše uvedeného plyne, že zbraně kategorie D registraci nepodléhají. Zbraň kategorie D nebo střelivo do této zbraně tak může nabývat do vlastnictví, držet nebo nosit kterákoliv fyzická osoba starší 18 let, která je způsobilá k právním úkonům. Nabývat do vlastnictví a nosit zbraň kategorie D může také osoba právnická.²⁶

Problematika střelných zbraní a střeliva, jakož i způsobu nakládání s nimi, je upravena v řadě dalších právních předpisů. Například podmínky pro nakládání s výbušninami upravuje zákon č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Práva a povinnosti výrobců, dovozců, vývozců, distributorů a opravců střelných zbraní, střeliva nebo pyrotechnických výrobků, jakož i držitelů průkazů zbraní při jejich ověřování,²⁷ jakož i výkon státní správy

²⁵ Osobou se tu rozumí jak osoba fyzická, tak i osoba právnická. K tomu srovnej ust. § 42 odst. 1 zákona o zbraních: „Fyzická nebo právnická osoba, která nabyde vlastnictví ke zbrani kategorie A, B nebo C, je povinna tuto skutečnost oznámit na předepsaném tiskopise, jehož vzor stanoví prováděcí právní předpis [...]„

²⁶ Srovnej ust. § 15 odst. 1 zákona o zbraních.

²⁷ Ověřováním se pro účely zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů rozumí „činnost, při které se technickými zkouškami, měřením a zkušební střelbou zjišťují vlastnosti kontrolovaných výrobků, shoda s technickými požadavky na ně stanovenými [...] a označování uvedených výrobků zkušebními značkami [...], jakož i ověření,

v této oblasti a kontrolní činnost s tím spojenou upravuje zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů. O dalších zvláštních předpisech, které upravují zejména problematiku nošení střelných zbraní, bude blíže pojednáno v části č. 5 této diplomové práce.

zda se jedná o výbušninu nebo pyrotechnický výrobek.“ Viz ust. § 2 odst. 1 písm. b) tohoto zákona.

3. Zbrojní průkaz obecně

Nabývat do vlastnictví, přechovávat, držet či nosit střelné zbraně nebo střelivo, či provádět pyrotechnický výzkum je oprávněna pouze osoba, která je držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, přičemž tak může činit pouze v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu či zbrojní licence.²⁸ Rozsah těchto oprávnění je vymezen pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu, respektive zbrojní licence různě (viz níže). Získání zbrojního průkazu je tak „*předpokladem oprávnění pro výkon určité činnosti a současně slouží jako doklad o získání potřebné kvalifikace. [...] Lze ho porovnat s řídičským oprávněním, oprávněním svářeče tlakových nádob, licencí pilota [...]*“²⁹ Na rozdíl od řídičského oprávnění ovšem zbrojní průkaz opravňuje jeho držitele taktéž k nabývání vlastnictví ke střelným zbraním a střelivu. Zbrojní průkaz tak oproti výše uvedeným oprávněním nabývá většího významu, neboť například automobil či letadlo si může opatřit do svého vlastnictví i osoba, která řídičské oprávnění, respektive licenci pilota, nemá.³⁰

Zbrojní průkaz je veřejná listina s dobou platnosti 5 let,³¹ která fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva do těchto zbraní v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu a v rozsahu těchto oprávnění k jejich nošení nebo k provádění pyrotechnického průzkumu podle oprávnění stanoveného pro skupinu F zbrojního průkazu.³²

²⁸ Výjimkou z tohoto pravidla je případ uvedený v ust. § 66 zákona o zbraních, kdy zbraň kategorie A, B nebo C, nebo střelivo do této zbraně nabude fyzická nebo právnická osoba děděním. V tomto případě dojde k nabytí zbraně i v případě, že tato osoba není držitelem oprávnění k držení zbraně. Tato osoba (fyzická či právnická) je oprávněna do 2 měsíců ode dne, kdy rozhodnutí soudu o dědictví nabylo právní moci, požádat o vydání zbrojního průkazu, zbrojní licence, popřípadě o udělení výjimky, vydání povolení nebo zbrojního průvodního listu pro vývoz, dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva.

V případě, že tak neučiní nebo dojde k zamítnutí žádosti, je povinna a) převést vlastnictví k této zbraní či střelivu na jiného oprávněného držitele, b) požádat příslušný útvar policie o povolení ke znehodnocení, zničení nebo výrobě řezu této zbraně či střeliva, nebo je za tím účelem předat osobě, která je k této činnosti oprávněna, nebo c) požádat příslušný útvar policie o předání této zbraně nebo střeliva do této zbraně podnikateli v oboru zbraní a střeliva za účelem jejího prodeje nebo úschovy, jak to ukládá ust. § 64 zákona o zbraních.

²⁹ TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 36)

³⁰ Srovnej tamtéž.

³¹ Na základě posudku o zdravotní způsobilosti může být vydán zbrojní průkaz i s kratší platností. K tomu srovnej ust. § 16 odst. 1 zákona o zbraních.

³² Viz ust. § 16 odst. 1 zákona o zbraních.

3.1 Skupiny zbrojního průkazu

Podle účelu užívání zbraně nebo střeliva a podle rozsahu oprávnění se zbrojní průkaz rozlišuje do následujících skupin:

A – ke sběratelským účelům

B – ke sportovním účelům

C – k loveckým účelům

D – k výkonu zaměstnání nebo povolání

E – k ochraně života, zdraví nebo majetku

F – k provádění pyrotechnického průzkumu.³³

Ke každé skupině zbrojního průkazu se vztahuje přesně vymezený rozsah oprávnění a povinností. Výčet oprávnění držitele zbrojního je uveden v ust. § 28 zákona o zbraních, povinnosti držitele zbrojního průkazu specifikuje ust. § 29 zákona o zbraních.

3.1.1 Skupina A

Držitel zbrojního průkazu skupiny A vydávaného ke sběratelským účelům je oprávněn nabývat do vlastnictví a držet zbraně kategorie A, B i C, tedy včetně zakázaných zbraní, a střelivo do zbraně kategorie B a C, nejvíce však 3 kusy téhož druhu, ráže značky a výrobního provedení, anebo jedno nejmenší spotřebitelské balení.³⁴ Může tak učinit za podmínky, že mu ke zbrani kategorie A byla udělena

³³ Toto rozlišení zavádí ust. § 16 odst. 2 zákona o zbraních.

Ve srovnání s dřívějším zákonem č. 188/1995, o střelných zbraních a střelivu, došlo k redukci původních osmi skupin zbrojních průkazů na pět. Těmito původními skupinami byly A – zbraně ke sběratelským účelům, B - ke sportovním účelům, C - k loveckým účelům, D - k výkonu zaměstnání v místech, kam nemá veřejnost volný přístup, E - k výkonu zaměstnání v místech, kam má veřejnost volný přístup, F - k ochraně zdraví, života a majetku v místech, kam nemá veřejnost volný přístup, G - k ochraně zdraví, života a majetku v místech, kam má veřejnost volný přístup, H - k výkonu podnikání v oboru zbraní a střeliva. Skupiny zbrojních průkazů podle zákona o zbraních přitom v zásadě odpovídají původnímu spektru, a to s výjimkou skupiny H, která byla zákonem o zbraních zrušena. Zákon o zbraních na její místo zavedl pojem zbrojní licence. Skupiny zbrojních licencí označené písmeny A až K, vydání zbrojní licence, oprávnění, povinnosti a další náležitosti s ní spojené upravuje zákon o zbraních ve svých ust. §§ 31 až 40.

Na základě novelizace zákona o zbraních provedené zákonem č. 228/2003 Sb. došlo k zavedení nové skupiny zbrojního průkazu označované písmenem F. Dle ust. § 28 odst. 6 zákona o zbraních je „[d]ržitel zbrojního průkazu skupiny F [...] oprávněn provádět pyrotechnický průzkum pouze jako zaměstnanec nebo podnikatel; pokud munice nebo střelivo nalezené při pyrotechnickém průzkumu ohrožuje bezprostředně život, zdraví nebo majetek, je držitel zbrojního průkazu skupiny F oprávněn provést jejich deaktivaci.“

K výše uvedenému srovnej TERYNGEL, J. Kreml, A. Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 37)

³⁴ Na základě posledně uvedeného omezení může držitel zbrojního průkazu skupiny A držet až desítky kusů střeliva. „Od stejné ráže může tedy např. vlastnit 25 kusů náboje 9 mm Luger FMJ 115 grs., 25 kusů náboje 9 mm Luger FMJ 124 grs., náboje 9 mm Luger FMJ SUBSONIC

výjimka, na zbraň kategorie B mu bylo vydáno povolení. Pro nabývání nebo držení zbraně kategorie C se na držitele zbrojního průkazu skupiny A nevztahuje žádné množstevní, nebo jiné omezení. Držitel zbrojního průkazu skupiny A však není oprávněn žádnou z těchto zbraní nosit.³⁵

3.1.2 Skupina B a C

Držitel zbrojního průkazu skupiny B nebo C je oprávněn podle účelu užívání nabývat a držet sportovní nebo loveckou zbraň kategorie B, na kterou mu bylo vydáno povolení, nebo bez dalších podmínek sportovní nebo loveckou zbraň kategorie C. Tyto zbraně však mohou držitelé průkazu skupiny B nebo C nosit pouze na střelnici nebo v místech, kde jsou k tomu oprávněni podle zvláštního právního předpisu.³⁶ Tímto zvláštním předpisem je zákon o myslivosti. Místem, kde může držitel průkazu skupiny B nebo C nosit zbraň, je uznaná honitba, případně za splnění určitých podmínek taktéž jiné místo, pokud se tato osoba účastní veřejných shromáždění, slavností, sportovních podniků nebo lidových zábav.³⁷

Držitelé výše uvedených průkazů mohou nabývat do vlastnictví, držet, popřípadě nosit střelivo nebo jednotlivé části nábojů do zbraní kategorie B nebo C, přičemž tyto nesmí být nošeny viditelně. Dále jsou oprávněni přebíjet pro vlastní potřebu náboje, přičemž jsou povinni držet se technologických postupů uváděných výrobcí jednotlivých dílů nábojů. Přebíjení, stejně jako nabývání jednotlivých dílů nábojů do vlastnictví je však povoleno pouze osobě starší 18 let. Za jednotlivé komponenty potřebné k přebíjení lze považovat „*střelný prach, střely, nábojnice, zápalky apod.*“³⁸

a náboje 9 mm Luger JHP, které se prodávají v nejmenším spotřebitelském balení 25 ks. Celkem tedy 100 kusů nábojů ve spotřebitelském balení od téhož výrobce, v uvedeném případě výrobce Sellier & Bellot. [...] Avšak např. střelivo MA 7,62 x 39 od výrobce MULTIARGO v.o.s. Slatina bylo povoleno distribuovat na civilní trh v České republice v nejmenším spotřebitelském balení po 100 ks. Náboje MA 7,62 x 54 R od stejného výrobce v nejmenším spotřebitelském balení po 60 ks.“

TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 69)

³⁵ Srovnej ust. § 28 odst. 1 zákona o zbraních.

³⁶ Srovnej ust. § 28 odst. 2 zákona o zbraních.

³⁷ Srovnej ust. § 60 zákona o myslivosti. Zákon o myslivosti mimo jiné vymezuje zakázané způsoby lovu zvěře, mezi které patří střílení zvěře jinou zbraní než loveckou, či střílení zvěře zakázanými zbraněmi, tj. zbraněmi kategorie A, jejich doplňky a střelivem. K tomu srovnej ust. § 45 odst. 1 písm. i) a j) zákona o myslivosti.

³⁸ TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 70)

3.1.3 Skupina D

Držitel zbrojního průkazu skupiny D není oprávněn zbraně nabývat. Je pouze oprávněn nosit nebo držet zbraň a střelivo do této zbraně při výkonu zaměstnání nebo povolání. Toto oprávnění se vztahuje na zbraň kategorie A, B nebo C, na kterou má jeho zaměstnavatel vydán průkaz zbraně k účelům, pro které byla vydána zbrojní licence.³⁹ Blíže se problematice nošení střelné zbraně držitelem zbrojního průkazu skupiny D budeme věnovat v 5. části předkládané diplomové práce.

3.1.4 Skupina E

Držitel zbrojního průkazu skupiny E je oprávněn nabývat do vlastnictví a držet zbraň kategorie B, na kterou jí bylo vydáno povolení, nebo zbraň kategorie C, a to včetně střeliva. Je taktéž oprávněn zbraň a střelivo do této zbraně nosit, přičemž toto oprávnění je omezeno na nošení nejvýše dvou zbraní současně, přičemž zbraň ani střelivo nesmí být nošeny viditelně.⁴⁰

3.1.5 Skupina F

K držiteli zbrojního průkazu skupiny F lze uvést, že je obdobně jako držitel zbrojního průkazu skupiny D oprávněn provádět pyrotechnický průzkum pouze jako zaměstnanec, pokud není sám podnikatelem, který je držitelem zbrojní licence skupiny K – provozování pyrotechnického průzkumu. Dodejme, že k oprávněním držitele tohoto zbrojního průkazu patří i deaktivace munice nebo střeliva nalezeného při pyrotechnickém průzkumu, pokud tato munice nebo střelivo bezprostředně ohrožuje život, zdraví nebo majetek.⁴¹

3.2 Oprávnění držitele zbrojního průkazu

Střílet z oprávněně držené zbraně může držitel zbrojního průkazu pouze na střelnici, na místech k tomu určených podle zákona o myslivosti, a dále v případě,

³⁹ Může se jednat o zbrojní licenci skupiny G – zajišťování ostrahy majetku a osob, nebo licenci skupiny J – zabezpečování úkolů podle zvláštního předpisu, kterým může být např. zákon o obecní policii.

⁴⁰ Srovnej ust. §28 odst. 4 zákona o zbraních.

⁴¹ Srovnej ust. § 28 odst. 6 zákona o zbraních.

že je zbraně nutno použít k ochraně života, zdraví nebo majetku. Střílet ze zbraně na stělnici je výslovně oprávněn i soudní znalec, který je držitelem zbrojního průkazu, za účelem vypracování znaleckého posudku.⁴²

Z výčtu povinností držitele zbrojního průkazu uvedených v ust. § 29 zákona o zbraních zmiňme pouze základní povinnost uvedenou v odst. 1 pod písm. a) výše zmíněného ustanovení, a to povinnost dbát zvýšené opatrnosti při zacházení se zbraní, střelivem, střelným prachem a zápalkami. Jedná se o povinnost držitele zbrojního průkazu „zacházet se zbraněmi, střelivem, střelným prachem a zápalkami tak, aby byla vyloučena možnost vzniku mimořádné události, náhodného výstřelu, zranění či smrti. Pojem zvýšené opatrnosti při zacházení se zbraněmi znamená vyšší stupeň pozornosti a soustředěnosti při manipulaci se zbraní.“⁴³

3.3 Vydání a zánik zbrojního průkazu

Žádost o vydání zbrojního průkazu se podává u krajského ředitelství policie, oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, podle místa pobytu fyzické osoby, či podle sídla právnické osoby.⁴⁴ Příslušný útvar policie vydá zbrojní průkaz fyzické osobě, která: a) má místo pobytu na území České republiky, b) dosáhla předepsaného věku ve smyslu ust. § 19 zákona o zbraních, c) je způsobilá k právním úkonům, d) je zdravotně způsobilá ve smyslu ust. § 20 zákona o zbraních, e) je odborně způsobilá ve smyslu ust. § 21 a ust. § 21 a zákona o zbraních, f) je bezúhonná ve smyslu ust. § 22 zákona o zbraních, g) je spolehlivá ve smyslu ust. § 22 zákona o zbraních, h) je držitelem platného loveckého lístku, jde-li o zbrojní průkaz skupiny C.

K zániku platnosti zbrojního průkazu může v souladu s ust. § 26 zákona o zbraních dojít uplynutím doby jeho platnosti, je-li nahlášena jeho ztráta nebo odcizení, dále v případě, že nabylo právní moci rozhodnutí o odnětí zbrojního průkazu (viz níže), či pokud držitel zbrojního průkazu zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého.

Tentýž útvar policie rozhoduje o zániku platnosti zbrojního průkazu v případě, že zbrojní průkaz je poškozen natolik, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo

⁴²Srovnej ust. § 28 odst. 5 zákona o zbraních.

⁴³TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 73)

⁴⁴Srovnej ust. §10 odst. 2 zákona o zbraních.

je porušena jeho celistvost, obsahuje neoprávněně provedené změny či nesprávné údaje, nebo jeho držitel ukončil pobyt na území České republiky.⁴⁵ Policie dále může rozhodnout o odnětí zbrojního průkazu. Může tak učinit například tehdy, jestliže držitel zbrojního průkazu pozbyl způsobilost k právním úkonům či zdravotní způsobilost, nebo pokud přestal splňovat podmínky bezúhonnosti nebo spolehlivosti vymezené v ust. § 22 a v ust. § 23 zákona o zbraních.⁴⁶

⁴⁵Srovnej ust. § 26 odst. 2 zákona o zbraních.

⁴⁶Zbrojní průkaz skupiny B nebo C může být dále odebrán jeho držiteli mladšímu 18 let, pokud tento přestal splňovat podmínky pro jeho vydání uvedené v ust. § 19 odst. 3, 4 nebo 6 zákona o zbraních. Těmito podmínkami je členství osoby starší 15 let v občanském sdružení zabývajícím se sportovní činností podle národních nebo mezinárodních pravidel a řádů a součástí této činnosti je střelba, přičemž právě na základě této skutečnosti byl vydán zbrojní průkaz skupiny B. Zbrojní průkaz skupiny C lze vydat žákovi střední školy nebo středního odborného učiliště staršímu 16 let, pokud v osnovách školy či učiliště je zahrnuta výuka myslivosti. K vydání zbrojního průkazu je zároveň nutný písemný souhlas zákonného zástupce nezletilé osoby a doporučení občanského sdružení, školy nebo učiliště. Viz ust. § 19 zákona o zbraních.

Obdobně policie rozhodne o odnětí zbrojního průkazu skupiny C, přestal-li jeho držitel být držitelem platného loveckého lístku. V případech uvedených v ust. § 27 odst. 1 písm. e) může dále dojít k odnětí zbrojního průkazu skupiny F.

4. Nedovolené ozbrojování de lege lata

Nedovolené ozbrojování je trestným činem uvedeným v ust. § 279 trestního zákoníku.⁴⁷ Tento trestný čin zákonodárce zařadil do hlavy VII trestního zákoníku jako trestný čin obecně nebezpečný, do dílu prvního této hlavy jako trestný čin obecně ohrožující. Jedná se přitom o trestný čin abstraktně nebezpečný, neboť nebezpečné ozbrojování nemusí nutně vést ke vzniku fakticky nebezpečné situace. Ke vzniku nebezpečné situace však v tomto případě postačuje již sama skutečnost, že určitá osoba drží střelnou zbraň bez povolení.⁴⁸

K tomu je nutno uvést, že ustanovení § 279 je možné aplikovat výlučně na zbraně střelné, nikoliv na zbraně v širokém slova smyslu, jak je definuje ust. § 118 trestního zákoníku (viz část. 2 diplomové práce). Skutková podstata tohoto trestného činu se tak nevztahuje na zbraně chladné a úderné.⁴⁹ Pokud jde o zbraň střelnou, musí se jednat o takový typ zbraně, ke kterému je potřeba určité povolení. Podle současné judikatury například není možné spáchat trestný čin nedovoleného ozbrojování na základě neoprávněného držení plynovky, patřící do skupiny střelných zbraní plynových. Plynovka totiž není od 1. 3. 1996, kdy nabyl účinnosti zákon č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu, považována za střelnou zbraň, kterou je možno vyrobit, opatřit nebo přechovávat pouze na základě povolení ve smyslu ust. § 279 trestního zákona, respektive podle zákona o zbraních.⁵⁰ Nedovoleným ozbrojováním podle ust. § 279 trestního zákoníku nemůže být ani pouhé držení spreje se slzným plynem. *„V případě, že cizozemským soudem byl za tento čin český státní občan odsouzen, tak z hlediska rozhodování o zaznamenání údajů o cizozemském odsouzení do evidence Rejstříku trestů nutno učinit závěr, že ohledně tohoto činu není splněna podmínka*

⁴⁷Trestní zákon upravoval trestný čin nedovoleného ozbrojování ve svém ust. § 185.

⁴⁸K tomu srovnej ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. II* § 140–421. Praha: C. H. Beck, 2010. 3285 s. (s. 2526)

⁴⁹Obdobně viz KUČHTA, J. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* Praha: C. H. Beck, 2009. 656 s (s. 361)

⁵⁰Viz Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 4. 1997, sp. zn. 4 To 255/97. V tomtéž rozsudku se Krajský soud v Českých Budějovicích vyjádřil i k časové působnosti trestních norem a zákona o zbraních, a to následovně: *„Pokud zákon upravující společenské vztahy, jejichž porušování je postihováno trestním zákonem, zároveň obsahuje údaje vymezující některé znaky skutkové podstaty příslušného trestného činu (např. zákon o střelných zbraních a střelivu takto vymezuje některé znaky ustanovení § 185 [trestního zákona, respektive ust. § 279 trestního zákoníku] o trestném činu nedovoleného ozbrojování, vztahuje se ustanovení § 16 odst. 1 [trestního zákona, respektive ust. § 2 odst. 1 trestního zákoníku] o časové působnosti trestních zákonů i na působnost tohoto zákona.“* K tomu srovnej např. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. KomentářII* § 140–421. Praha: C. H. Beck, 2010. 3285 s. (s. 2581)

*oboustranné trestnosti ve smyslu § 4 odst. 2 [zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů].*⁵¹ Obdobně pokud se jedná o střelivo, které není předmětem žádného povolení, nebo pokud se jedná o neaktivní střelivo, nemůže dojít k naplnění skutkové podstaty nedovoleného ozbrojování, ať už by s nimi bylo nakládáno v jakémkoliv množství.⁵²

S ohledem na výše uvedené lze pohledem právní teorie uzavřít, že ust. § 279 trestního zákoníku je skutkovou podstatou blanketní, neboť jeho uskutečnění je závislé na nedostatku povolení, přičemž tímto povolením je právě zbrojní průkaz, případně zbrojní licence, jejichž náležitosti, způsob získání a práva a povinnosti s nimi spojené upravuje zvláštní zákon o zbraních. Přitom z hlediska délky neoprávněné dispozice postačuje i neoprávněná dispozice poměrně krátkodobá.⁵³

Samotný objekt trestného činu nedovoleného ozbrojování je ze strany autorů české odborné právní literatury určován různými způsoby. Liší se i počet v něm uvedených skutkových podstat. Najdeme tak výklad, podle kterého *„[u]stanovení § 279 trestního zákoníku obsahuje tři skutkové podstaty nedovoleného ozbrojování, jejichž objektem je ochrana bezpečnosti lidí, jejichž život nebo zdraví mohou být ohroženy nekontrolovaným držením, nošením nebo výrobou střelných zbraní, střeliva či výbušnin.*“⁵⁴ Autoři jiné odborné publikace v ust. § 279 nachází celkem čtyři základní skutkové podstaty, a v objektu trestného činu nedovoleného ozbrojování spatřují *„zájem na tom, aby nebyly nekontrolovaně [...] vyráběny a drženy střelné zbraně, její hlavní části nebo díly, střelivo ve větším množství, zakázaný doplněk zbraně, výbušniny, hromadně účinné zbraně nebo její součástky nezbytné k jejímu užití.*“⁵⁵ Autor této práce se přiklání k názoru, že primárním objektem tohoto trestného činu je zájem

⁵¹Viz Usnesení NS ČR ze dne 10. 9. 2001, sp. zn. 11 Tcu 56/2001.

Podle ust. § 4 odst. 2 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů může Nejvyšší soud „na návrh Ministerstva spravedlnosti rozhodnout, že do evidence Rejstříku trestů se zaznamenají údaje o jiném odsouzení občana České republiky soudem jiného než členského státu Evropské unie, jestliže se týká činu, který je trestným i podle právního řádu České republiky a zápis do evidence je odůvodněn závažností činu a druhem trestu, který za něj byl uložen.“

⁵²Srovnej ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. KomentářII* § 140–421. Praha: C. H. Beck, 2010. 3285 s. (s. 2583)

⁵³K tomu např. Usnesení NS ČR ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. 8 Tdo 1248/2010.

⁵⁴Viz KUCHTA, J. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* Praha: C. H. Beck, 2009. 656 s (s. 361).

Obdobně: *„Objektem trestného činu nedovoleného ozbrojování je zájem společnosti na nebezpečnosti lidí proti možnému ohrožení jejich života a zdraví, které vyplývá z nekontrolovaného držení, nošení nebo výroby střelných zbraní, jejich hlavních částí nebo dílů, střeliva a výbušnin.*“ Viz ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. KomentářII* § 140–421. Praha: C. H. Beck, 2010. 3285 s. (s. 2576)

⁵⁵JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část.* Praha: Leges, 2010. 912 s. (s. 692)

společnosti na zachování bezpečnosti, tj. zdraví a života lidí, přičemž tento zájem může být narušen právě nekontrolovanou výrobou, držením a nošením střelných zbraní. Posledně citovaná definice není s touto úvahou v rozporu, primární účel, tedy zájem na ochraně zdraví a života lidí, a tedy zachování bezpečnosti, v něm zůstal pouze nevyjádřen.

4.1 odst. 1 ust. § 279

Skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného ozbrojování podle odst. 1 ust. § 279 trestního zákoníku naplní osoba, která bez povolení vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává střelnou zbraň nebo její hlavní části nebo díly nebo ve větším množství střelivo nebo zakázaný doplněk zbraně.⁵⁶ Taková osoba bude potrestána odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. Z výše uvedeného vyplývá, že trestným činem je neoprávněná výroba, opatření sobě nebo jinému, či přechovávání i jen jediné střelné zbraně, či jen jediného zakázaného doplňku zbraně.

Vyrábět střelné zbraně nebo je vyvíjet, opravovat, upravovat, přepravovat, nakupovat, prodávat, či je půjčovat, uschovávat, znehodnocovat a ničit je, je oprávněna pouze osoba, která k tomu má příslušné oprávnění, tedy disponuje příslušnou koncesovanou živností.⁵⁷ Opatřit si a přechovávat střelnou zbraň je oprávněn pouze držitel zbrojního průkazu nebo zbrojní licence (viz výklad v části 2. této práce).

K výše uvedenému jednání bez patřičného povolení, a tedy k naplnění skutkové podstaty nedovoleného ozbrojování podle odst. 1 ust. § 279 trestního zákoníku dochází zejména v případech, kdy určitá osoba nabude vlastnictví ke zbraní, aniž

⁵⁶Úprava uvedená v ust. § 279 trestního zákoníku obsahuje oproti úpravě trestného činu nedovoleného ozbrojování uvedené v ust. § 185 trestního zákona jisté upřesnění a rozšíření. Trestněprávní ochrana se tak nadále vztahuje i na výrobu, opatření sobě nebo jinému, nebo přechovávání kromě střelné zbraně i hlavní části nebo dílu střelné zbraně, zakázaného doplňku zbraně, a ve větším množství střeliva. Nově byl přidán celý druhý odstavec. V souvislosti s výše uvedeným bylo upraveno i znění odst. 3 písm. a) ust. § 279 trestního zákoníku například zavedením kvalifikovaného množství výbušnin a střeliva, a rozšíření zákazu i na jejich výrobu, a dále došlo ke zpřísnění sankcí u kvalifikovaných skutkových podstat.

Tato úprava zohledňuje Protokol o nezákonné výrobě střelných (palných) zbraní, jejich částí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi, který navazuje na Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu přijaté Valným shromážděním OSN dne 31. 5. 2001. Srovnej ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář II* § 140-421. Praha: C. H. Beck, 2010. 3285 s. (s. 2576)

⁵⁷Jedná se o koncesovanou živnost podle ust. § 26 a přílohy č. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

by zároveň byla držitelem zbrojního průkazu, nebo zbrojní licence, případně se zbrojní průkaz, nebo zbrojní licence na danou konkrétní střelnou zbraň nevztahuje.⁵⁸ Obdobná situace může nastat, pokud platnost zbrojního průkazu, nebo zbrojní licence zanikla, případně pokud došlo k zajištění či odebrání zbrojního průkazu či licence příslušným útvarem policie.⁵⁹ Nicméně, „skutečnost, že obviněný je držitelem zbrojního průkazu k držení a nošení kulové zbraně, může výrazněji snižovat stupeň nebezpečnosti jeho jednání, záležejícího v neoprávněném přechovávání jiné zbraně, podléhající zákonu o zbraních. Jde-li o neoprávněné přechovávání jedné zbraně [...], může být za těchto okolností stupeň nebezpečnosti činu nižší než nepatrný [...] a takový čin nebude trestným činem.“⁶⁰ O nedovolené ozbrojování se jedná i tehdy, pokud pachatel, který byl držitelem zbrojního průkazu opravňujícího jej k držení určitého typu střelné zbraně, držel střelnou zbraň byť typově shodnou se zbraní, jíž byl oprávněným vlastníkem, pokud tato držená střelná zbraň nebyla řádně zaregistrována v souladu se zákonem o zbraních. Podmínkou oprávněného držení zbraně držitelem zbrojního průkazu je tedy taktéž existence průkazu zbraně, vydaného na základě registrace zbraně u příslušného orgánu policie.⁶¹

K naplnění skutkové podstaty nedovoleného ozbrojování podle ust. § 279 odst. 1 trestního zákoníku dojde i v případě výroby, opatření sobě nebo jinému, či přechovávání hlavních částí nebo dílů střelné zbraně. Hlavní částí zbraně se rozumí hlaveň, vložná hlaveň, vložná nábojová komora, rám, válec revolveru,

⁵⁸ „Neznalost podmínek, za nichž je podle zákona o zbraních a střelivu možno držet zbraň, obžalovaného nezbavuje trestní odpovědnosti za trestný čin nedovoleného ozbrojování [...]“. Viz Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 5. 2001, sp. zn. 7 To 271/2001.

⁵⁹ „Zajištěním zbrojního průkazu a zbraně na základě rozhodnutí podle § 50 odst. 1 [zákonu č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních] přestal být pachatel držitelem zbrojního průkazu a zároveň tím podle § 27 téhož zákona pozbyl i oprávnění mimo jiné k držení zbraní podléhajících registraci a střeliva do těchto zbraní. Pokud si tedy pachatel přesto po zajištění zbrojního průkazu opatřil pistoli a předal ji další osobě, resp. držel velké množství nábojů různé ráže do střelných zbraní, znamená to, že bez povolení sobě a jinému opatřil zbraň a hromadil střelivo [...] a dopustil se trestného činu nedovoleného ozbrojování.“ Viz Usnesení NS ČR ze dne 22. 9. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1049/2004.

⁶⁰ Viz Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 6. 1993, sp. zn. 3 To 303/93. K tomu obdobně Usnesení NS ČR ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 8 Tdo 611/2008: „Jestliže obviněný krátkodobě bez povolení přechovával pouze jedinou neregistrovanou střelnou zbraň, přičemž jako držitel zbrojního průkazu současně vlastnil několik dalších zbraní a mezi nimi i zbraň stejného typu a navíc vykonával zaměstnání, z něhož měl zkušenosti s prodejem zbraní, takže nehrozilo ani nebezpečí, že by neodborně zacházel s nezákonně srženou střelnou zbraní, pak za těchto okolností stupeň nebezpečnosti jeho činu může být jen nepatrný [...], a nemusí tak být naplněna materiální podmínka nutná ke spáchání trestného činu nedovoleného ozbrojování [...]“.

⁶¹ Viz např. Usnesení NS ČR ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 8 Tdo 611/2008.

pouzdro závěru nebo tělo a závěr.⁶² Z výše uvedeného vyplývá, že na jiné části zbraně nelze ust. § 279 aplikovat.⁶³

U střeliva je vyžadováno jeho „větší množství“, přičemž je podstatné, o jaký druh střeliva se jedná, případně zda se jedná o střelivo zakázané.⁶⁴ „*Za větší množství střeliva bude třeba považovat takové jeho množství, aby jeho účinnost znamenala srovnatelný stupeň ohrožení bezpečnosti lidí, jaký může vyvolat výroba, opatření či přechovávání jedné střelné zbraně. [...] Čím je daný druh střeliva účinnější a nebezpečnější, tím menší počet jeho kusů může vyhovovat pojmu „větší množství“.*“⁶⁵ Zakázanými doplňky zbraní jsou pak tlumiče hluku výstřelu, zaměřovače zbraní, které jsou konstruované na principu noktovizorů, a laserové zaměřovače.

Pokud tedy osoba vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává střelnou zbraň či její hlavní části nebo díly nebo ve větším množství střelivo nebo zakázaný doplněk zbraně, aniž by k tomu měla příslušné oprávnění v souladu se zákonem o zbraních, respektive se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), dopouští se trestného činu nedovoleného ozbrojování podle odst. 1 ust. § 279 trestního zákoníku.

Výrobou se tu rozumí jakýkoliv výrobní postup „*jehož výsledkem je vznik střelné zbraně, její hlavní části nebo dílu, střeliva nebo zakázaného doplňku zbraně*“.⁶⁶ Opatřením může být koupě, dar, směna, ale i krádež, loupež, apod. V případě přechovávání nemusí mít pachatel zbraň bezprostředně u sebe; podstatné je, že musí mít zbraň ve své moci, tedy že k ní musí mít přístup, a moci s ní dle svého uvážení kdykoliv nakládat.⁶⁷

⁶²Srovnej přílohu zákona o zbraních, část první, bod 23.

⁶³Jinou částí zbraně je např. pažba, zásobník, mířidla, apod. Srovnej NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1. 4. 2010: komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. 838 s. (s. 562)

⁶⁴Např. munice.

⁶⁵Viz tamtéž.

⁶⁶NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1. 4. 2010: komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. 838 s. (s. 563)

⁶⁷K tomu viz Usnesení NS ČR ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. 8 Tdo 365/2008: „*Jestliže pachatel zanechal zbraň na místě, kde s ní již nemůže nijak nakládat (např. ponechal ji ve svém bývalém bydlíšti, z kterého se odstěhoval a do něhož už nemá žádný přístup), pak nelze dovést, že i poté, co zbraň takto zanechal, ji má ve své moci a že ji nadále přechovává [...].*“

Pachatelem tohoto trestného činu může být kdokoliv. Z hlediska subjektivní stránky tohoto trestného činu se jedná o trestný čin úmyslný ve smyslu ust. § 15 trestního zákona.⁶⁸

4.2 odst. 2 ust. § 279

Podle odst. 2 alinea 1 ust. § 279 trestního zákoníku bude trest odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty uložen taktéž osobě, která uvede do střelbyschopného stavu znehodnocenou zbraň nebo na ní provede konstrukční změny směřující k jejímu uvedení do střelbyschopného stavu, nebo která na zbrani provede konstrukční změny směřující ke zvýšení její účinnosti.

Znehodnocenou zbraní se rozumí střelná zbraň, která byla znehodnocena postupem podle vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů.⁶⁹ Držitel znehodnocené zbraně nesmí na veřejnosti nebo na místě veřejnosti přístupném nosit tuto zbraň viditelně. Při nošení znehodnocené zbraně je povinen mít u sebe potvrzení o jejím znehodnocení.⁷⁰ V případě, že by někdo znehodnocení zbraně překonal tak, že by zbraň blíže neurčeným způsobem opět

⁶⁸K tomu viz Usnesení NS ČR ze dne 26. 7. 2007, sp. zn.: 5 Tdo 695/2007: „Obviněného nelze uznat vinným trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 [trestního zákona] za situace, kdy objektivní stránka tohoto trestného činu nebyla zahrnuta zaviněním ve formě úmyslu. Takovéto zavinění nelze dovozovat za stavu, kdy municí a doplňk zbraně obviněný legálně nabyl ve specializovaném obchodě, kde byl realizován výprodej zásob Armády České republiky a obviněný nepředpokládal, že by k držení takové munice nepostačoval zbrojní průkaz, který v té době vlastnil a vlastní a kdy nebylo prokázáno, že při nákupu těchto věcí měl povědomí o tom, že se jedná o zakázané zbraně.“

Obdobně viz Usnesení NS ČR ze dne 14. 9. 2005, sp. zn.: 7 Tdo 1117/2005: „Za situace, kdy úmyslem pachatele je zmocnit se peněz uložených v uzamčeném trezoru, ve kterém se však nacházejí i střelné zbraně (o čemž však pachatel neví), nedochází samotným odcizením trezoru k naplnění subjektivní stránky (úmyslu ve smyslu § 4 [trestního zákona] trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 [trestního zákona]. Jestliže však po vypáčení trezoru a zjištění, že kromě peněz jsou v něm uloženy i zbraně se střelivem, pachatel s nimi nakládá (např. prodá jiným osobám) je z tohoto jednání patrný úmysl jako forma zavinění a dochází tak k naplnění zákonných znaků trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 [trestního zákona].“

⁶⁹ „Při znehodnocování zbraně a) se musí zajistit, aby části zbraně a mechanismy umožňující střelbu nebylo možno od sebe oddělit a aby nebyl umožněn jejich vzájemný pohyb; u zbraní se sklopnými hlavními se připouští možnost oddělit tyto hlavní, b) se provádí zaslepení hlavně v nábojové komoře vložení ocelového kolíku o délce a průměru nábojové komory; ocelový kolík je po obvodu pevně spojen s hlavní svarem; vodící část vývrtu hlavně musí být opatřena nejméně třemi otvory o průměru vývrtu hlavně vyvrtnými kolmo na osu hlavně a procházejícími pouze jednou z jejích stěn; při průměru vývrtu hlavně nad 11 mm se vrtají otvory o průměru 11 mm a c) úderník a zápalník se odstraní nebo úderník s pevným zápalníkem se zkrátí minimálně o zápalník.“ Viz ust. § 1 odst. 1 vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů.

⁷⁰Viz ust. § 63 odst. 8 zákona o zbraních.

vedl do střelbyschopného stavu, nebo by na ní provedl takové konstrukční změny, které by měly směřovat k jejímu uvedení do střelbyschopného stavu, dopustil by se trestného činu nedobrovolného ozbrojování ve smyslu ust. § 279 odst. 2 alinea 1. „[V]ýsledek (tj. nabytí střelbyschopnosti nebo zvýšení účinnosti střelné zbraně) však nemusí skutečně nastat, ale postačí provedení změn k tomu způsobilých.“⁷¹

Trest odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty uložen taktéž osobě, která padělá, pozmění, zahazuje nebo odstraňuje jedinečné označení střelné zbraně, které umožňuje její identifikaci, a to na základě odst. 2 alinea 2 ust. § 279 odst. 2 trestního zákoníku. Střelné zbraně jsou registrovány na základě jejich označení. Údaji o zbrani se – v souladu s ust. § 10 odst. 1 písm. b) zákona o zbraních rozumí značka výrobce zbraně, vzor (model), ráže a výrobní číslo zbraně. Na základě těchto údajů, které umožňují střelnou zbraň identifikovat, tj. ztotožnit konkrétní kus střelné zbraně, je vedena evidence zbraní. Z výše uvedeného vyplývá, že trestné není padělání, zahazení ani odstranění takových údajů, které by nebyly jedinečné, nebo by se nejednalo o údaje, které by umožňovaly identifikaci zbraně. „Bude proto nutné, s ohledem na konkrétní okolnosti případu zkoumat, který z citovaných údajů o zbrani je jeho jedinečným označením umožňujícím její identifikaci, což zejména bude výrobní číslo zbraně.“⁷²

Paděláním se rozumí např. výroba celého identifikačního čísla, které nikdy předtím neexistovalo, za účelem vyvolání dojmu, že padělané údaje o zbrani jsou pravé. Pozměněním se rozumí zásah do existujícího údaje o zbrani, například změna jediné číslice z výrobního čísla. Zahazením je pak takový zásah do údajů o zbrani, po kterém je patrné, že zbraň určité identifikační údaje nesla, po zahazení těchto údajů již však nelze na jejich základě zbraň jednoznačně ztotožnit, tedy ji identifikovat.⁷³

⁷¹NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1. 4. 2010: komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. 838 s. (s. 563)

⁷²ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář II § 140-421*. Praha: C. H. Beck, 2010. 3285 s. (s. 2586)

⁷³K tomu srovnej např. NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1. 4. 2010: komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. 838 s. (s. 563)

4.3 odst. 3 ust. § 279

Kdo bez povolení vyrobí, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává výbušninu v množství větším než malém, zbraň hromadně účinnou nebo součástky, jichž je k užití takové zbraně nezbytně třeba, nebo hromadí, vyrábí nebo sobě nebo jinému opatřuje zbraně nebo ve značném množství střelivo, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let, neboť naplnil skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného ozbrojování ve smyslu ust. § 279 odst. 3 trestního zákona.

Pojem výbušnina definuje zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve svém ust. § 21 odst. 1 písm. a). Výbušninou se podle tohoto zákona rozumí látky a předměty, které jsou uvedeny v Příloze A Evropské dohody o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) vyhlášené ministerstvem zahraničních věcí dne 26. 5. 1987 pod č. 64/1987 Sb., zařazené do třídy 1 těchto látek, pokud nejde o střelivo a vojenskou munici. V současné době platná Příloha A je uvedena ve sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 8/2013 Sb.m.s. o vyhlášení přijetí změn a doplňků „Přílohy A – Všeobecná ustanovení týkající se nebezpečných látek a předmětů“ a „Přílohy B – Ustanovení o dopravních prostředcích a o přepravě“ Evropské dohody o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR).⁷⁴

K vymezení termínu „množství větší než malé“ platí totéž, co bylo uvedeno k ust. § 297 odst. 1 trestního zákoníku. Vždy bude záležet na vlastnostech, chemickém složení a účinnosti konkrétní výbušniny. K naplnění skutkové podstaty trestného činu nedovoleného ozbrojování ve smyslu ust. § 279 odst. 3 písm. a) trestního zákoníku postačí výroba, opatření sobě či jinému, či přechovávání takového množství výbušniny, jehož účinky jsou srovnatelné s účinky jen jedné zbraně hromadně účinné.⁷⁵

Zbraní hromadně účinnou je „*taková zbraň, která při obvyklém použití je způsobilá současně usmrtit více lidí nebo jim způsobit těžkou újmu na zdraví (např. kulomet, samopal, minomet, plamenomet, dělo, ruční granát, apod.). [...] Součástky, jichž je nezbytně třeba k užití zbraně hromadně účinné, musí být v takovém množství a kvalitě, aby vytvářely stejné ohrožení jako držení jedné zbraně hromadně účinné (tj. umožnily její složení a použití.*“⁷⁶ K naplnění skutkové podstaty trestného činu nedovoleného ozbrojování ve smyslu ust. § 279

⁷⁴Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/2013/005m2013.pdf> K tomu viz např. Usnesení NS ČR ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. 6 Tdo 166/2010.

⁷⁵K tomu viz Usnesení NS ČR ze dne 31. 8. 2001, sp. zn.: 7 Tdo 933/2004.

⁷⁶Viz NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1. 4. 2010: komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. 838 s. (s. 564)

odst. 3 písm. a) trestního zákoníku postačí výroba, opatření sobě či jinému, či přechovávání byť jen jediné zbraně hromadně účinné.

Hromaděním ve smyslu skutkové podstaty trestného činu nedovoleného ozbrojování podle ust. § 279 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku se rozumí postupné neoprávněné opatřování (např. výroba, nakupování a jiné získávání) zbraní nebo střeliva za účelem získat je ve větším množství, jakož i jejich další přechovávání.⁷⁷ Za hromaděním nelze považovat situaci, ve které obviněný poté, co mu byl odňat zbrojní průkaz, sice odevzdal všechny své zbraně, avšak ponechal si dvě hlavní součásti zbraní a střelivo.⁷⁸ K naplnění této skutkové podstaty je naopak dostačující držení dvou poloautomatických ručních palných zbraní a příslušného střeliva.⁷⁹ V případě hromaděním střeliva je trestný čin nedovoleného ozbrojování spáchán v rozsahu, který odpovídá této skutkové podstatě, jestliže jde o takové množství střeliva, jehož účinnost znamená pro bezpečnost společnosti a lidí srovnatelný stupeň ohrožení jako jedna zbraň hromadně účinná. Z hlediska srovnatelnosti stupně ohrožení je přitom nutno brát ohled na skutečnost, zda je či není střelivo neoprávněně hromaděno za současného neoprávněného držení zbraně umožňující jeho snadné použití.⁸⁰ Zákonný znak hromaděním střeliva je naplněn i tehdy, jestliže pachatel bez povolení přechovává nezanedbatelné množství střeliva s jinak malou účinností (ráže 22 LR a 22 Short), pokud je použitelné v zakázané a zákeřné zbraní, kterou má současně v neoprávněném držení.⁸¹

Pachatelem trestného činu nedovoleného ozbrojování ve smyslu ust. § 279 odst. 2 a odst. 3 trestního zákoníku může být opět kdokoliv. Podle judikatury jím může být i příslušník ozbrojených sil, pokud si opatřuje střelivo a výbušniny za účelem soukromého použití.⁸² Z hlediska zavinění je opět vyžadován úmysl (k tomu viz výše).

4.4 odst. 4 ust. § 279

Kvalifikované skutkové podstaty trestného činu nedovoleného ozbrojování jsou vymezeny v odst. 4 ust. § 279 trestního zákoníku. Odnětím svobody na dvě léta až

⁷⁷Viz Usnesení NS ČR ze dne 6. 2. 2008, sp. zn.: 8 Tdo 65/2008.

⁷⁸Viz tamtéž.

⁷⁹Viz Rozhodnutí NS ČSR ze dne 28. 12. 1974, sp. zn. 7 To 45/74.

⁸⁰Viz Usnesení NS ČR ze dne 6. 2. 2008, sp. zn.: 8 Tdo 65/2008.

⁸¹Viz Usnesení NS ČR ze dne 12. 3. 2003, sp. zn. 3 Tdo 213/2003.

⁸²Viz Rozhodnutí NS ČSSR ze dne 7. 10. 1976, sp. zn. Tzv 24/76.

osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 3 jako člen organizované skupiny, spáchá-li takový čin ve větším rozsahu, nebo spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu. Všechny výše uvedené přitěžující okolnosti se vztahují výlučně k odst. 3 ust. § 279 trestního zákoníku.

Spáchání trestného činu jako člen organizované zločinecké skupiny je přitěžující okolností ve smyslu ust. § 42 písm. o) trestního zákoníku. Trestní zákoník však pojem zločinecké organizované skupiny vysloveně nedefinuje, vymezení této definice zůstává tedy úkolem judikatury. „*Organizovanou skupinou se [...] rozumí sdružení více osob, v kterém je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdružení a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu, a tím i jeho škodlivost a závažnost.*“⁸³ K naplnění znaku skupina je vyžadována účast nejméně tří trestně odpovědných osob.⁸⁴

Nebezpečí vzniklé na základě hromadění zbraní, výbušnin nebo střeliva na základě jejich výroby, opatřování sobě nebo jinému či jejich přechovávání, musí být zvlášť vysoké, aby naplňovalo skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného ozbrojování ve smyslu ust. § 279 odst. 4 písm. b) trestního zákona. Může se jednat o opatření nebo přechovávání více zbraní hromadně účinných (např. několik ručních granátů). Obdobně se může jednat o kombinaci tolika zbraní nebo střeliva, nebo zbraní a střeliva, jehož rozsah a závažnost znamená vyšší stupeň nebezpečnosti, tedy vyvolává nebezpečí srovnatelné držení více zbraní hromadně účinných.⁸⁵ Větším rozsahem se u výbušnin rozumí takové množství výbušniny, jehož účinky podstatně převyšují účinky hromadně účinné zbraně a jsou srovnatelné s účinky více takových zbraní. Znak ve větším rozsahu naplňuje opatření nebo přechovávání 2,5 kg plastické trhaviny komerčně označované Semtex.⁸⁶

Stav ohrožení státu může na návrh vlády vyhlásit parlament, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.⁸⁷ O vyhlášení válečného stavu rozhoduje taktéž parlament,

⁸³ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. I.* § 1–139. Praha: C. H. Beck, 2009. 1303 s. (s. 485)

⁸⁴Srovnej tamtéž.

⁸⁵Srovnej NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1. 4. 2010: komentář, judikatura, důvodová zpráva.* Praha: Eurounion, 2010. 838 s. (s. 565).

⁸⁶Viz Usnesení NS ČR ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. 7 Tdo 933/2004.

⁸⁷Srovnej čl. 7 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.⁸⁸ Za těchto výjimečných situací je skutková podstata trestného činu nedovoleného ozbrojování ve smyslu ust. § 279 odst. 3 trestního zákoníku posuzována jako kvalifikovaná.

4.5 Trestný čin nedovoleného ozbrojování

Nedovolené ozbrojování má povahu trvajících trestného činu, neboť je posuzováno jako „*jediné jednání, které trvá tak dlouho, pokud protiprávní stav je udržován.*“⁸⁹ Dále je možné jej klasifikovat jako trestný čin hromadný. „*Hromadné trestné činy jsou ty trestné činy, u nichž k trestní odpovědnosti nestačí jeden útok (akt), ale je jich potřeba několik, popř. kde mnohost je podmínkou použití vyšší trestní sazby. [...] jejich pojmovým znakem je více útoků spojených společným záměrem.*“⁹⁰ Na trestný čin nedovoleného ozbrojování je tedy nutno aplikovat zásady platné pro trvajících a hromadné trestné činy, kterými jsou například vyloučení více činného souběhu jednotlivých aktů, z nichž se čin skládá, „*neboť jde o jeden trestný čin a jeden skutek. [...] Mezníkem, který ukončuje jeden takovýto trestný čin od dalšího, je sdělení obvinění [...]*“, apod.⁹¹ Ve vztahu k jiným ustanovením trestního zákoníku může být trestný čin nedovoleného ozbrojování ve vztahu jednočinného souběhu s trestnými činy loupeže, krádeže, či zpronevěry. K některým trestným činům proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci, uvedeným v IX. hlavě trestního zákoníku je trestný čin nedovoleného ozbrojování ve vztahu subsidiarity. Jedná se

⁸⁸ K tomu srovnej čl. 43 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁸⁹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář I.* § 1–139. Praha: C. H. Beck, 2009. 1303 s. (s. 128) K tomu se vyjádřil např. Krajský soud v Hradci Králové svým Usnesením ze dne 7. 2. 2003, sp. zn. 10 Nt 303/2003: „*Trestný čin nedovoleného ozbrojování [...] spočívající v nedovoleném opatření si střelné zbraně a v jejím nepovoleném přechovávání je trestným činem trvajícím a je páchan nejen tam, kde si pachatel zbraň opatří, ale i všude tam, kde ji přechovává.*“

⁹⁰ Tamtéž. K tomu srovnej Usnesení NS ČR ze dne 6. 2. 2008, apod. zn. 8 Tdo 65/2008, který pojem hromadění ve smyslu skutkové podstaty trestného činu nedovoleného ozbrojování definuje jako „*postupné neoprávněné opatřování (např. výroba, nakupování a jiné získávání) zbraní nebo střeliva za účelem získat je ve větším množství, jakož i jejich další přechovávání. Proto nelze za hromadění považovat situaci, ve které obviněný poté, co mu byl odňat zbrojní průkaz, sice odevzdal všechny své zbraně, ale ponechal si dvě hlavní součásti zbraní a střelivo.*“

K hromadění střeliva NS ČR tímtož usnesením uvádí: „*Trestný čin nedovoleného ozbrojování [...] je v případě hromadění střeliva spáchán v rozsahu, který odpovídá skutkové podstatě, jestliže jde o takové množství střeliva, jehož účinnost znamená pro bezpečnost společnosti a lidí srovnatelný stupeň ohrožení jako jedna zbraň hromadně účinná. Z hlediska srovnatelnosti stupně ohrožení je nutno brát ohled na skutečnost, zda je či není střelivo neoprávněně hromaděno za současného neoprávněného držení zbraně umožňující jeho snadné užití.*“

⁹¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář I.* § 1–139. Praha: C. H. Beck, 2009. 1303 s. (s. 128)

např. o trestný čin vlastizrady, rozvracení republiky, či teroristický útok, „*pokud by jednání odpovídající nedovolenému ozbrojování bylo formou přípravy těchto zvláště závažných trestných činů.*“⁹² Ve vztahu subsidiarity je trestný čin nedovoleného ozbrojování například taktéž s trestným činem genocidia, či trestného činu vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků.⁹³

Přestupky v oblasti neoprávněného ozbrojování a neoprávněného nakládání se zbraněmi jsou uvedeny v ust. §§ 76 až 76b zákona o zbraních. Maximální jednorázová výše pokuty uložené za přestupek spáchaný v této oblasti činí 50.000,- Kč.

⁹²Viz KUCHTA, J. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* Praha: C. H. Beck, 2009. 656 s (s. 364).

⁹³Srovnej tamtéž.

5. Analýza podmínek oprávněného nošení zbraně podle jednotlivých předpisů pro konkrétní skupiny osob v porovnání s platnou právní úpravou v ČR

5.1 Oprávnění držitelů jednotlivých zbrojních průkazů nosit zbraň

Základním právním předpisem upravujícím problematiku oprávněného nošení střelných zbraní v České republice je zákon o zbraních. Nošením střelné zbraně nebo střeliva se podle tohoto zákona rozumí mít střelnou zbraň nebo střelivo u sebe.⁹⁴ Nosit střelnou zbraň nebo střelivo může pouze ten, kdo je držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, pokud tento zákon nestanoví jinak. Nošení střelné zbraně je tak povoleno pouze držitelům zbrojního průkazu skupiny B, C, D a E, a to na různých místech a v různé míře. Zbrojní průkaz skupiny A k nošení střelné zbraně neopravňuje vůbec.⁹⁵

Držitelé zbrojního průkazu skupiny B nebo C jsou oprávněni nosit sportovní nebo loveckou zbraň kategorie B, na kterou jim bylo vydáno povolení, nebo bez dalších podmínek sportovní nebo loveckou zbraň kategorie C. Toto oprávnění je však omezeno na střelnici, která je zákonem o zbraních definována jako komplex zařízení a prostorů určených pro bezpečnou střelbu, nebo na místa vymezená zvláštním právním předpisem, tj. zákonem o myslivosti.⁹⁶ Jedná se o uznanou honitbu, případně jiné místo, pokud se tyto osoby účastní veřejných shromáždění, slavností, sportovních podniků nebo lidových zábav.⁹⁷ Střelivo a jednotlivé části nábojů však tyto osoby nesmí nosit viditelně.^{98, 99}

⁹⁴Nošením střelné zbraně naopak není mít střelnou zbraň nebo střelivo uvnitř bytových nebo provozních prostor nebo uvnitř zřetelně ohraničených nemovitostí se souhlasem vlastníka nebo nájemce uvedených prostor nebo nemovitostí. Za nošení střelné zbraně pak nelze považovat ani situaci, kdy má její vlastník střelnou zbraň nenabitou náboji v zásobníku, nábojové schránce, nábojové komoře hlavně nebo nábojových komorách válce revolveru a uloženou v uzavřeném obalu za účelem jejího přemístění z místa na místo. Výše uvedená definice totiž odpovídá pojmu držení střelné zbraně, nikoliv však jejímu nošení, uvedené v ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních. Pojem nošení střelné zbraně je uveden v ust. § 2 odst. 2 písm. b) téhož zákona.

⁹⁵Srovnej ust. § 28 odst. 1 zákona o zbraních.

⁹⁶Srovnej ust. § 28 odst. 2 zákona o zbraních.

⁹⁷Srovnej ust. § 60 zákona o myslivosti.

⁹⁸Srovnej ust. § 28 odst. 2 zákona o zbraních.

⁹⁹K tomu je vhodné uvést, že držitel zbrojního průkazu skupiny C je povinen přepravovat drženou zbraň na místo, kde je oprávněn ji nosit, pouze ve stavu vylučujícím její okamžité použití; používá-li při této přepravě dopravní prostředek veřejné hromadné dopravy, je povinen tuto zbraň přepravovat v uzavřeném obalu. Držitel zbrojního průkazu skupiny B je povinen přepravovat držené zbraně na místa, kde je oprávněn je nosit, pouze ve stavu vylučujícím jejich okamžité použití a v uzavřeném obalu. K tomu viz ust. § 29 odst. 6 zákona o zbraních.

Držitel zbrojního průkazu skupiny D je oprávněn nosit střelnou zbraň a střelivo do této zbraně při výkonu zaměstnání nebo povolání. Jak již bylo zmíněno výše, toto oprávnění se vztahuje na zbraň kategorie A, B nebo C, na kterou má jeho zaměstnavatel vydán průkaz zbraně k účelům, pro které byla vydána zbrojní licence. Počet zbraní, které je držitel zbrojního průkazu skupiny D oprávněn nosit, je omezen na dvě. Držitel zbrojního průkazu skupiny D může tyto zbraně nosit na veřejnosti nebo na místech veřejně přístupných, přičemž je ale nesmí nosit viditelně. Z tohoto zákazu jsou stanoveny výjimky pouze pro strážníky obecní policie a zaměstnance zajišťující fyzickou ochranu objektů České národní banky. Oprávnění nosit zbraň viditelně se tedy v žádném případě nevztahuje například na pracovníky soukromých subjektů, jejichž předmětem podnikání je poskytování bezpečnostních služeb.¹⁰⁰

Držitel zbrojního průkazu skupiny E je oprávněn nosit střelnou zbraň kategorie B, na kterou jí bylo vydáno povolení, nebo zbraň kategorie C, a to včetně střeliva, přičemž toto oprávnění je omezeno na nošení nejvýše dvou zbraní současně. Zbraň ani střelivo však nesmí být nošeny viditelně.¹⁰¹ „Z praktických důvodů je tímto ustanovením vyloučeno nošení dlouhé zbraně, kterou pochopitelně nelze skrýt.“¹⁰² Osobám, které budou nosit střelnou zbraň při výkonu nebo zaměstnání, musí majitel zbrojní licence, který je vlastníkem předmětných zbraní, zajistit nejméně jednou ročně provedení cvičné střelby.¹⁰³

Pro všechny držitele zbrojního průkazu, tedy pro držitele zbrojního průkazu skupiny A až E platí, že tito nesmí nosit střelnou zbraň nebo s ní na veřejnosti nebo na místě veřejnosti přístupném jakkoliv manipulovat, pokud je jejich schopnost k této činnosti snížena požitím alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek, léků nebo v důsledku nemoci. Tytéž osoby nesmí nosit zbraň kategorie A, B nebo C, na kterou nebyl vydán průkaz zbraně.¹⁰⁴

Nošení střelných zbraní je spojeno taktéž s určitými zvláštními příležitostmi, jako jsou některé slavnosti či lidové zábavy. Zákon o zbraních s touto eventualitou počítá ve svém ust. § 60, ve kterém stanoví, že osoba, která se účastní veřejných shromáždění, slavností, sportovních podniků nebo lidových zábav, může na těchto

¹⁰⁰ Srovnej tamtéž, ve spojení s ust. §28 odst. 3 zákona o zbraních

¹⁰¹ Srovnej ust. §28 odst. 4 zákona o zbraních.

¹⁰² TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 70)

¹⁰³ Srovnej ust. § 39 odst. 1 písm. m) zákona o zbraních.

¹⁰⁴ Srovnej ust. § 29 odst. 3 písm. b) a písm. c) zákona o zbraních.

akcích nosit zbraň, pouze za podmínky, že drží zbraň k provozování zábavné střelby v komerčních nebo obdobných střílnicích, nebo pokud se podílí se souhlasem pořadatele na zabezpečení akce, jejíž součástí je střelba. Dále se může jednat o zabezpečování úkolů například podle zákona o obecní policii, nebo pokud je to nezbytné k ochraně života, zdraví nebo majetku, a nošení zbraně povolí útvar policie příslušný podle místa konání akce.

5.2 Oprávnění nosit zbraň podle jednotlivých kategorií zbraní

Zákon o zbraních taktéž upravuje nošení různých střelných zbraní v závislosti na jejich kategoriích. Nošení střelných zbraní kategorie A je obecně zakázáno. Policie České republiky však může udělit výjimku držiteli zbrojního průkazu skupiny A nebo zbrojní licence skupiny A, F, G, H, I nebo J, který provádí některou z činností uvedených v ust. § 9 odst. 2 zákona o zbraních. Mezi tyto činnosti patří sběratelská nebo muzejní činnost, přeprava, střežení mimořádně nebezpečných nebo cenných zásilek nebo střežení objektů mimořádné důležitosti, anebo objektů důležitých pro obranu státu, výrobní nebo obdobná činnost, při které je ke zkoušení výrobků nutně potřeba střelné zbraně kategorie A. Dále se může jednat o výuku a výcvik ve střelbě ze zbraní kategorie A, nebo filmovou nebo divadelní činnost. V posledně jmenovaném případě však musí být střelná zbraň kategorie A nevratně upravena tak, aby při střelbě z ní mohly být použity pouze cvičné náboje a nábojky. Ve všech výše uvedených případech lze výjimku udělit pouze tehdy, pokud to neodporuje veřejnému pořádku a bezpečnosti, a lze ji, kromě výkonu sběratelské a muzejní činnosti, časově omezit.

Zbraň kategorie B lze obecně nosit jen na základě povolení. Střelivo do zbraně kategorie B pak může nosit pouze držitel zbrojního průkazu nebo zbrojní licence v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny. Oprávnění nosit zbraň kategorie B se pak zaznamenává do zbrojního průkazu. Střelnou zbraň kategorie C může držitel zbrojního průkazu nosit pouze v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojních průkazů, a to až po její registraci. Zbraň kategorie D nebo střelivo do této zbraně může nosit fyzická osoba starší 18 let způsobilá k právním úkonům.¹⁰⁵ Držitel zbraně kategorie D však nesmí tuto zbraň nosit viditelně na veřejnosti nebo na místě veřejnosti přístupném. Stejně tak nesmí

¹⁰⁵ Srovnej zákon o zbraních, hlava II, Kategorie zbraní a střeliva.

tuto zbraň nosit, pokud je jeho schopnost k této činnosti snížena požitím alkoholických nápojů, návykových látek, léků nebo v důsledku nemoci. Pro všechny kategorie zbraní dále platí, že držitel střelné zbraně, která byla znehodnocena, nesmí tuto zbraň nosit viditelně na veřejnosti nebo na místě veřejně přístupném.

Z pohledu tranzitu střelných zbraní nebo střeliva přes území České republiky je možné střelnou zbraň kategorie A, B nebo C nebo střelivo do této zbraně na území České republiky dočasně nosit nebo ji územím České republiky provézt pouze na základě povolení.¹⁰⁶

5.3 Oprávnění nosit střelnou zbraň podle jednotlivých skupin osob

5.3.1 Policie České republiky

Zákon o Policii ČR zavádí pro jeho účely zvláštní definice pojmu zbraně, a to i v rámci jednotlivých hlav tohoto zákona. Podle ust. § 38 odst. 5 věty druhé se zbraní pro účely zákona o Policii ČR obecně rozumí střelná zbraň včetně střeliva a doplňků střelné zbraně, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo. Podle ust. § 56 odst. 5 zákona o Policii ČR se pro účely IX. hlavy téhož zákona, nazvané Použití donucovacích prostředků a zbraně, se zbraní rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

Co se týká nošení zbraní, podle ust. § 110 zákona o Policii ČR jsou policisté oprávněni k plnění úkolů policie držet, nosit a jinak používat zbraně kategorií A až D a bezpečnostní materiál ve smyslu zákona č. 310/2006 Sb., o nakládání s některými věcmi využitelnými k obranným a bezpečnostním účelům na území České republiky (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem). Seznam bezpečnostního materiálu je uveden v příloze tohoto zákona, a patří sem mimo jiné vojenské zbraně, na které se nevztahuje zákon o zbraních.

¹⁰⁶Srovnej ust. § 46 odst. 1 zákona o zbraních.

5.3.2 Obecní policie

Oprávnění strážníků obecní policie nosit zbraň je upraveno v ust. § 28 odst. 3 věta in fine: „*Strážník obecní policie je oprávněn nosit zbraň viditelně při plnění úkolů obecní policie.*“ Vzhledem k zařazení tohoto oprávnění do zákona o zbraních, je nutno pojmem zbraň rozumět pouze střelné zbraně vymezené tímto zákonem.

5.3.3 Ochranka objektů České národní banky

Zákon o zbraních obdobně upravuje nošení zbraně zaměstnanci České národní banky, kteří zajišťují fyzickou ochranu objektů této banky. Taktéž tyto osoby mohou nosit střelnou zbraň, ve smyslu zákona o zbraních, viditelně jen v souvislosti s plněním svých pracovních úkolů.

5.3.4 Vojenská policie a voják z povolání

Vojenská policie plní úkoly v rozsahu zákona č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, zejména úkoly policejní ochrany ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany. Vojenským policistou může být pouze voják z povolání.

Použití vojenské zbraně vojákem z povolání upravuje ust. § 42 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky.¹⁰⁷ Vzhledem k tomu, že voják z povolání je oprávněn použít vojenskou střelnou, bodnou nebo sečnou zbraň, musí být zároveň oprávněn při výkonu svého povolání vojáka i k jejich nošení. Výše uvedené zákony se ale pojmem „nošení zbraně“ nezabývají (jinak řečeno tento pojem vůbec neobsahují).

5.3.5 Celníci

Vzhledem k tomu, že podle ust. § 45 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, je celník oprávněn použít zbraň v tomto zákoně pouze ve vymezených

¹⁰⁷Ust. § 42 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky: „*Voják je oprávněn při výkonu pořádkové, strážní, eskortní a dozorčí služby použít vojenskou zbraň, a) aby odvrátil přímo hrozící nebo trvající útok vedený proti jeho osobě nebo útok, který mu bezprostředně hrozí, anebo útok na život nebo zdraví jiné osoby, b) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený objekt nebo stanoviště, a to po marné výzvě, aby od útoku bylo upuštěno, c) aby zamezil útoku ozbrojené osoby nebo osoby důvodně podezřelé ze spáchání zvlášť závažného zločinu, kterou nelze jiným způsobem zadržet, d) je-li třeba zneškodnit zvíře, ohrožuje-li život nebo zdraví osob. Vojenskou zbraní se pro účely tohoto ustanovení rozumí vojenská střelná zbraň, vojenská zbraň bodná nebo sečná.*“

případech,¹⁰⁸ lze z této skutečnosti dovodit, že celník je taktéž oprávněn při výkonu svého povolání zbraň nosit. Zbraní se – podle odstavce 1 ust. § 45 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, rozumí zbraň střelná, včetně střeliva a doplňků zbraně, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

5.3.6 Příslušníci bezpečnostní informační služby

Příslušníci bezpečnostní informační služby jsou oprávněni držet a nosit služební střelnou zbraň a použít ji v případech nutné obrany nebo krajní nouze, a to podle ust. § 5 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě.

5.3.7 Vězeňská služba a justiční stráž České republiky

Podle ust. § 18 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky, je příslušník vězeňské služby a justiční strážce oprávněn použít střelnou zbraň, a to v situacích vymezených tímto ustanovením. I zde je uveden případ nutné obrany k odvrácení přímo hrozícího nebo trvajících útoku proti osobě tohoto příslušníka nebo útoku na život nebo zdraví jiné osoby. Při výkonu služby ji tedy bude zřejmě oprávněn i nosit.

5.3.8 Myslivci

Pro myslivce platí, co bylo uvedeno výše o držitelích zbrojního průkazu skupiny C – k loveckým účelům.

¹⁰⁸Ust. § 45 odst. 1 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky: „Celník je oprávněn použít zbraň jen a) v případě nutné obrany nebo v krajní nouzi, b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt, c) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného služebního zákroku, d) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet, e) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje chráněný objekt orgánů celní správy nebo objekt ministerstva, orgánů finanční správy nebo Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, v nichž orgány celní správy zabezpečují dodržování veřejného pořádku, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od tohoto útoku, f) aby přinutil k zastavení dopravní prostředek, jehož řidič na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví a nelze-li jej zastavit jiným způsobem, g) aby zneškodnil zvíře bezprostředně ohrožující život nebo zdraví osob nebo bezprostředně ohrožující život a zdraví jiných zvířat, h) když osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozby namířenou střelnou zbraní nebo donucovací prostředek varovný výstřel, neuposlechne příkazů celníka směřujících k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby.“

6. Komparace německé a české právní úpravy zbraní a střeliva

Spolková republika Německo je bezpochyby hlavním tahounem evropské ekonomiky a vrchním představitelem starého kontinentu ve světovém měřítku. Nejlidnatější stát Evropské unie můžeme také charakterizovat vysokým počtem přistěhovalců, širokým spektrem kvalitních výrobků, nejmodernějšími technologiemi, podporou vědy, vzdělání a také vyspělým právním řádem. Komparace české a německé právní úpravy na úseku zbraní a střeliva je z praktického hlediska velmi zajímavá. Přibývá totiž případů, kdy se občané České republiky na území Německa ocitají v situacích, které pro ně mnohdy končí nepříjemnými následky, např. v podobě vysoké peněžité pokuty uložené v rámci přestupkového řízení. Obecnou příčinou je pravděpodobně neinformovanost o právní úpravě zakázaných zbraní či zakázaných předmětů a režimu dovozu, vývozu a přepravy zbraní a střeliva, který platí u našich německých sousedů. Srovnání české a německé právní úpravy je zároveň pro autora této práce výzvou, neboť se snaží o co nepřesnější překlad zahraniční odborné literatury, která pojednává o problematice zbraní a střeliva v Německu. V této části autorovy práce se použitá terminologie vždy obsahově plně neshoduje s významem výrazu, který je běžně užíván v České republice. Vzhledem k tomu, že skoro ke každému cizojazyčnému výrazu můžeme i v odborných právnických slovnících nalézt více možných překladů, je velmi složité zvolit překlad postihující původní výraz v celém jeho obsahu.¹⁰⁹

Ve Spolkové republice Německo je základním právním předpisem upravujícím oblast zbraní a střeliva zákon o zbraních z 11. října 2002.¹¹⁰ V zákoně nalezneme definici zbraní, střelných zbraní a střeliva. Zákon se také zabývá pojmy nabývání, zdržení a nošení zbraní, stejně jako podmínkami zabezpečení a přepravy zbraní či sankcemi ukládanými za jeho porušení. Důležitou roli hrají prováděcí právní předpisy, např. všeobecné nařízení k zákonu o zbraních¹¹¹ nebo nařízení upravující poplatky ve vztahu k zákonu o zbraních¹¹². Zákon o zbraních prošel od nabytí účinnosti řadou změn, přičemž ta poslední se uskutečnila v březnu 2013.

¹⁰⁹ HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 9)

¹¹⁰ Waffengesetz, legislativní zkratka WaffG. Zákon je dostupný v elektronické podobě na stránkách provozovaných pod záštitou Spolkového ministerstva spravedlnosti: <http://www.gesetze-im-internet.de>.

¹¹¹ Allgemeine Waffengesetz Verordnung.

¹¹² Kostenverordnung zum Waffengesetz.

Rozsáhlejší novela postihla zákon o zbraních v roce 2008 a 2009.¹¹³ Následující text bude zaměřen nejen na tyto zásadní novely, ale na celkový historický vývoj právní úpravy oblasti zbraní a střeliva na území dnešního Německa.

¹¹³S těmito změnami je možné se seznámit na stránkách Spolkového ministerstva vnitra: www.bm.bund.de, sekce Themen, oddíl Waffenrecht.

7. Vývoj právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva v Německu

7.1 Vývoj do 19 stol.

S různými zákazy, které omezovaly vlastnění zbraně či obecně nošení a zacházení se zbraní, se můžeme obecně v Evropě setkat již v době středověku. Tamější feudální nedovolovali rolníkům držení jakýchkoliv zbraní. Jen ve výjimečných případech obdržel rolník povolení nosit meč, štít či kopí. Tzv. „Schopnost mít zbraň“¹¹⁴ rozhodovala o svobodě a nesvobodě jednotlivce a zároveň poukazovala na jeho sociální postavení. Z pohledu této práce je však důležitý okamžik, kdy se začaly vyrábět střelné zbraně, což lze časově vymezit jako přelom 13. a 14. století, kdy byl do Evropy dovezen střelný prach z Číny.¹¹⁵ V průběhu středověku se vytvořily dvě skupiny osob, které byly oprávněny nosit a používat střelné zbraně, a sice vojáci a lovci zvěře.¹¹⁶ Na začátku novověku začaly vznikat nejen profesionální armády, ale na významu nabývala také obranyschopnost prostého lidu. Člověk mohl držet střelnou zbraň, která však měla výhradně sloužit k obraně vlasti. Zajímavý je fakt, že na území dnešního Německa neexistovala žádná všeobecná kodifikace práva o zbraních. Vycházela pouze jednotlivá nařízení, která se ale v zásadě týkala především loveckých zbraní a loveckého práva.¹¹⁷ Počátkem 20. století bylo v rámci živnostenského práva stanoveno, že fabriky na výrobu zbraní, jako zařízení se zvýšenou nebezpečností vůči svému okolí, potřebují speciální povolení. Nicméně pro samotnou výrobu zbraní a munice a obchodování s nimi žádné oficiální povolení potřeba nebylo.¹¹⁸

Trestní zákon pro Německou říši z roku 1871 se zabýval zbraněmi jen v některých ustanoveních. Např. jako „přestupek“¹¹⁹ bylo uvedeno tajné nebo navzdory

¹¹⁴Překlad německého výrazu „Waffenfähigkeit“.

¹¹⁵V 15. století začali střelné zbraně ve velkém používat husité, díky čemuž husitská terminologie střelných zbraní pronikla do mnoha světových jazyků. Stále je např. živý výraz pistol, který vznikl z českého slova pišťala (nejlehčí varianty ručních palných zbraní) nebo anglický výraz howitzer (něm. Haubitze), který vznikl z české houfnice.

¹¹⁶POTRYKUS, G., STEINDORF, J. *Waffenrecht. Waffengesetz mit Durchführungsverordnungen, Kriegswaffenkontrollgesetz und Nebenbestimmungen*. 7. Auflage. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1999, 951s. (s.1)

¹¹⁷Samostatnou rozsáhlejší úpravou bylo Pruské všeobecné právo z roku 1794, které ovšem neobsahovalo žádná ustanovení o právní úpravě zbraní či munice. Také pruský „Zákon k ochraně osobní svobody“ z 12. 1. 1850 nehovořil o generálním zákazu držby zbraně.

¹¹⁸POTRYKUS, G., STEINDORF, J. *Waffenrecht. Waffengesetz mit Durchführungsverordnungen, Kriegswaffenkontrollgesetz und Nebenbestimmungen*. 7. Auflage. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1999, 951s. (s.2)

¹¹⁹Překlad německého výrazu „Übertretungen“. Tento pojem se však neshoduje s přestupkem tak, jak ho chápe české právo dle Zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tedy jako „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo

oficiálnímu zákazu úmyslné schovávání a shromažďování zbraní a munice nebo střelba v obydlích místech bez policejního povolení. Tzv. „Nebenstrafrecht“¹²⁰ obsahovalo zákaz nošení zbraní při veřejných shromážděních nebo nástupech. Nehledě na tyto ustanovení nebylo obecně držení zbraně bez jakéhokoliv povolení trestné. Přibližně ve stejném období s trestním zákonem bylo vydáno v Království Bayern Královské nejvyšší nařízení¹²¹, které zakazovalo všem osobám nosit nebezpečné zbraně. K těmto nebezpečným zbraním patřila např. malá pistole nebo revolver.¹²²

7.2 Vývoj 20 stol.

Krátce před vypuknutím první světové války měl být učiněn konec roztržitému právní úpravě v oblasti zbraní a střeliva, ale válečná atmosféra tomu zabránila. Na konci války v roce 1918 se mnoho válečných zbraní nacházelo v nepovolaných rukách. Stát se s ohledem na to nejprve pokusil dostat situaci pod kontrolu. Mělo se tak stát nařízením rady o držení zbraní z roku 1919, které zakazovalo soukromé držení zbraní. Všechny zbraně měly být bezodkladně odevzdány. Navzdory tomuto nařízení a dalším doplňujícím ustanovením s poměrně vysokými trestnými postihy bylo odzbrojení obyvatelstva zcela nedostačující. Lidé buď nařízením neuposlechli, nebo jim při politických nepokojích na počátku dvacátého století byly zbraně opět vydány. V roce 1922 došlo k přijetí zákona na ochranu republiky, podle jehož § 7 č. 5 byl potrestán ten, kdo jako člen tajného nebo vůči státu nepřátelského spolku neoprávněně držel zbraň. Stejně platil zákon pro každého, kdo tajně bez ohlášení provozoval sklad zbraní.¹²³

jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“

¹²⁰Pod pojmem „Nebenstrafrecht“ jsou označeny veškeré trestněprávní normy, které nezahrnuje Trestní zákoník jako předpis obecný. Tyto normy se dříve označovaly také jako „vedlejší zákony“, i když jde o velmi neobvyklou terminologii. Důležité je ještě rozlišovat pojem „Vedlejší trestní právo“ a „vedlejší trest“. Zatímco pojem „Vedlejší trestní právo“ označuje určitou právní materii, u pojmu „Vedlejší trest“ se jedná o možné právní následky trestného činu. Všeobecná část trestního zákona se svými obecnými trestněprávními ustanoveními a definicemi je samozřejmě na tyto vedlejší právní normy aplikovatelná, ale pouze v případě, pokud není jednotlivá otázka speciálně upravena vedlejším právem.

¹²¹„Königliche Allerhöchste Verordnung“

¹²²POTRYKUS, G., STEINDORF, J. *Waffenrecht. Waffengesetz mit Durchführungsverordnungen, Kriegswaffenkontrollgesetz und Nebenbestimmungen*. 7. Auflage. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1999, 951s. (s. 2)

¹²³POTRYKUS, G., STEINDORF, J. *Waffenrecht. Waffengesetz mit Durchführungsverordnungen, Kriegswaffenkontrollgesetz und Nebenbestimmungen*. 7. Auflage. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1999, 951s. (s. 2-3)

Sjednoceno bylo právo o zbraních až díky Říšskému zákonu o zbraních a municích z 12. 4. 1928. Ten obsahoval mimo jiné rozsáhlou úpravu výroby a obchodu se zbraněmi, stejně jako nabývání, dovoz, držbu a nošení zbraně. Poprvé se zřetelně projevil v právu o zbraních silný vztah ke správnímu právu. Osvobození od zákonného zákazu nabývání, dovozu a držení zbraní spatřoval zákon v zavedení „zbrojního povolení“¹²⁴. Živnost se zbraněmi mohla být provozována jen s oficiálním povolením. Všeobsahující kontrola měla zajistit, že budou zbraně vydávány jen v omezeném počtu a to pouze důvěryhodným osobám.¹²⁵

Těžké hospodářské a politické vztahy na začátku 30. let dvacátého století vedly k tomu, že v rámci obsahu nařízení a zákonů práva o zbraních došlo k dalšímu vyostření. Od roku 1930 bylo zacházení se zbraněmi reglementováno¹²⁶. Poté, co se extrémně pravicová strana nacionálních socialistů v čele s Adolfem Hitlerem dostala k moci, měly být střelné zbraně odebrány tzv. „nepřátelům státu“ a dovoz zbraní ze zahraničí měl být z „bezpečnostních“ důvodů zakázán. V roce 1933 přišla tedy reforma práva o zbraních, v rámci které došlo k uvolnění již existujících předpisů za účelem militarizace německého lidu. Reforma v sobě zahrnovala např. předpoklady pro schválení výroby zbraní a obchodu se zbraněmi, zpřísněnou povinnost označení zbraní, nákup munice pouze s policejním povolením a zákaz nabytí střelných zbraní nebo munice osobami mladšími 18. let. Ustanovení o povinnosti zbrojního průkazu zůstaly v podstatě nezměněné, ale prakticky byly díky četným výjimkám velmi často obcházeny, a sice nejen ve prospěch určitých úřednických skupin, ale i ve prospěch tzv. politických šéfů NSDAP¹²⁷, tedy funkcionářů SS nebo letecké obrany, atd. Dovoz střelných zbraní zůstal, jako doposud, podroben policejní kontrole.¹²⁸ O pět let později byl nově zformulován říšský zákon o zbraních, který nabyl účinnosti 1. 4. 1938, ale kolaps v roce 1945 a legislativa vítězných mocností prakticky dočasně vytlačily

¹²⁴ překladu „Erwerbscheine“ - §§ 10, 22 SchußwaffenG, RGBI. I 143

¹²⁵POTRYKUS, G., STEINDORF, J. *Waffenrecht. Waffengesetz mit Durchführungsverordnungen, Kriegswaffenkontrollgesetz und Nebenbestimmungen*. 7. Auflage. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1999, 951s. (s. 3)

¹²⁶Upraveno zvláštním předpisem. Výklad pojmu dostupný na <http://business.center.cz/business/pojmy/p1480-reglementovat.aspx>

¹²⁷Národně socialistická německá dělnická strana (německy: Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei), která jako krajně pravicová vznikla 24. února 1920 a v roce 1945 byla Mezinárodním vojenským tribunálem během Norimberského procesu prohlášena za zločineckou organizaci.

¹²⁸POTRYKUS, G., STEINDORF, J. *Waffenrecht. Waffengesetz mit Durchführungsverordnungen, Kriegswaffenkontrollgesetz und Nebenbestimmungen*. 7. Auflage. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1999, 951s. (s. 2–3)

ustanovení říšského zákona z běžné aplikace. Znovuobnovení suverenity prostřednictvím smlouvy o vztazích mezi Spolkovou republikou Německo a třemi mocnostmi z roku 1952 zapříčinilo, že byl říšský zákon o zbraních se svými prováděcími předpisy opět aplikovatelný.¹²⁹ První uvolnění předpisů se týkalo sportovních zbraní. Spojenecká komise vydala v roce 1951 zákon o držbě sportovních zbraní a v souvislosti s ním vydala spolková vláda nařízení o sportovních zbraních a municí.

V důsledku rozdělení kompetencí k zákonodárství v rámci ústavy mezi Spolek a země platil říšský zákon o zbraních z roku 1938 dle čl. 125 Ústavy ve spojení s čl. 74 č. 11 Ústavy jako spolkové právo, pokud v něm byla upravena výroba, přepracování a oprava zbraní nebo municí stejně jako dovoz a obchod se zbraní a municí. V roce 1964 byl předložen spolkovou vládou návrh spolkového zákona o zbraních, nicméně nebyl schválen. O dva roky později předala spolková vláda, po poradě se spolkovou radou, nový přepracovaný návrh spolkovému sněmu. Tento návrh prošel 2. i 3. čtením a nabyl účinnosti 1. 12. 1968. V okamžiku přijetí jednotného „Spolkového zákona o zbraních“¹³⁰ přešla částečně kompetence k zákonodárství v oblasti zbraní a střeliva na Spolek.¹³¹ Nicméně rozštěpení příslušnosti k tvorbě legislativy v oblasti práva zbraní mezi spolek a země vedl k rozsáhlému právnímu roztržštění. Ustanovení, která osvobozovala od jinak nutného povolení k nabytí zbraně, byla v některých spolkových zemích zrušena. V některých zemích mohli držitelé povolení až do roku 1972, kdy definitivně přestal platit říšský zákon, získat krátké zbraně v zásadě v libovolném počtu proti předložení zbrojního průkazu nebo loveckého průkazu bez dalšího zvláštního povolení. Což mělo za následek protizákonný dovoz zbraní do spolkových zemí, kde zůstala přísnější pravidla v platnosti.

Tady, jak bude dále vysvětleno, jednotná spolková právní úprava z bezpečnostních důvodů naléhavá nebyla dosažitelná, se rozhodla spolková rada k jinému postupu. Předložila spolkové vládě návrh ke změně Ústavy, podle kterého Spolek má být

¹²⁹POTRYKUS, G., STEINDORF, J. *Waffenrecht. Waffengesetz mit Durchführungsverordnungen, Kriegswaffenkontrollgesetz und Nebenbestimmungen*. 7. Auflage. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1999, 951s. (s. 4)

¹³⁰„Bundeswaffengesetz“ (BGBl. I S. 633)

¹³¹Čl. 74 Ústavy v roce 1968 stanovil, že mezi kompetence náležející Spolku patří právo na úpravu oblasti hospodářství, především tedy živnostenské oblasti, mezi kterou byla zařazena také bezpečnost zbraní jako výrobků v širším slova smyslu. In KÖNIG, A.-V., PAPSTHART, Ch. *Das neue Waffenrecht*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2004, 413 s. (s. 17)

příslušný ke konkurenčnímu zákonodárství ve veškerém oboru práva zbraní. Spolková rada předložila návrh zemského zákona o zbraních, který byl již předtím schválený ministerstvem vnitra. Platnost jednotného zákona o zbraních se na úrovni jednotlivých zemí zdála jako neproveditelná. Nejednotnost měl sjednotit svými ustanoveními spolkový zákon o zbraních, jehož návrh předložila v roce 1968 spolková vláda. Návrh nabyl po drobných úpravách účinnosti v roce 1973.

7.3 Vývoj na přelomu 21 a 20 stol.

Na počátku 90. let se znovu začalo diskutovat o nedostatecích zákonné úpravy zbraní a střeliva, která byla sice obsáhlá, ale zároveň nejednotná a dostatečně nerefletovala mezinárodní předpisy závazné pro Německo. Provést změny bylo především po technické stránce obtížné. Právo o zbraních platné do roku 2003 mělo jak po stránce formální, tak po stránce materiální nedostatky spočívající především v nesystematičnosti a nepřehlednosti. Kritizována byla také nesrozumitelnost zákona pro běžného občana. Za těchto důvodů se objevily snahy o novou koncepci, která by byla přehledná, lehká srozumitelná, ale zároveň ve své struktuře flexibilní tak, aby byť jen drobné budoucí změny nevedly k dalšímu roztříštění.¹³² Vedle těchto primárních motivů zaměřených na reformu práva o zbraních se během platnosti zákona z roku 1976 objevily snahy o obsahové přizpůsobení zákona skutečnému vývoji společnosti, obzvláště v oblasti soukromého zacházení se zbraní a municí. Jako příklad mohou být zmíněny požadavky na zákaz házecích hvězdic a obzvláště nebezpečných nožů nebo restriktivní ustanovení ohledně zacházení s tzv. plynovými zbraněmi. Také tyto obsahové změny nebo doplnění zákona o zbraních byly plánovány v rámci nové právní úpravy. Shoda panovala nad tím, že léty osvědčené obecné zásady pro zacházení se zbraněmi a municí by měly být zachovány. Nemalý vliv při tvorbě nové legislativy měla také Evropská unie.

V roce 1984 a 1987 se objevily první návrhy spolkové vlády ke změně zákona o zbraních, ale podléhaly vždy diskontinuitě, proto je spolkový sněm nepřijal. Teprve následně vypracovala spolková vláda pod dohledem odborné kritiky strukturovanou reformu práva o zbraních. Práce na reformě byly zpomaleny nástupem nové spolkové vlády a také nejednotným postojem spolkových zemí.

¹³²KÖNIG, A.V., PAPSTHART, Ch. *Das neue Waffenrecht. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft*, 2004, 413 s. (s. 18)

Příprava vládního návrhu k novele zákona o zbraních a také samotný zákonodárný proces byly ve všech fázích doprovázeny intenzivním spory se spolkovými zeměmi, které byly k provádění zákona kompetentní. V neposlední řadě zde vystupovaly dotčené zájmové spolky a sdružení věnující se zbráním a střelivu (sportovní střelba, lov, atd.), které speciálně za tímto účelem uzavřely tzv. „forum práva o zbraních“.¹³³

Zákonodárný proces byl ve své konečné fázi dne 26. dubna 2002, když jej doslova zastínil osudný případ vraždy na Gymnáziu Gutenberg v Erfurtu.¹³⁴ Po tomto činu, který poukázal na potenciální nebezpečí svévolného zacházení se střelnou zbraní, byla znovu dramaticky otevřena otázka přezkoumání relevantního obsahu zákonného návrhu. Svolaná přípravná komise spolkového sněmu a rady zapracovala v souvislosti s tímto prověřením další doplnění vládního návrhu, se kterým byl zákon spolkovým sněmem (s většinou hlasů) a radou (jednohlasně) definitivně odhlasován.¹³⁵

V poslední fázi zákonodárného procesu pracovala přípravná komise pod velkým tlakem. Vypracovat takovou právní úpravu, která by do budoucna zabránila opakování události na Gymnáziu v Erfurtu, se jevílo téměř nemožné. Odborná veřejnost si byla vědoma, že je nutné vypustit nové právo o zbraních do praxe a teprve následně je možné provádět další úpravy. Spolkový prezident podepsal zákon 11. října 2002 a následně byl 16. října 2002 zákon vyhlášen ve spolkové sbírce zákonů a kompletně nabyl účinnosti 1. dubna 2003.

Cíl vytvořit větší transparentnost a flexibilitu právní oblasti bylo dosaženo a mohl být zařazen jako pokrok. Nicméně nová koncepce neuskutečnila ve všech případech jeho správný začátek a to do té míry, že se silně opřela do dřívějšího zákona o zbraních. Očekává se, že po nějaké době od prvního osvědčení budou následovat věcně právní opravy při úmyslu požadovaná odvaha k pádnosti.

7.4 Významné novely v roce 2008 a 2009

Nová ustanovení zákona o zbraních, která Německo přijalo za účelem splnění mezinárodních závazků, vstoupila v platnost 1. dubna 2008. Úprava se týkala

¹³³KÖNIG, A.–V., PAPSTHART, Ch. *Das neue Waffenrecht. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft*, 2004, 413 s. (s. 19)

¹³⁴Osmnáctiletý bývalý student a držitel zbraně pro sportovní účely s úředně povolenou zbraní chladnokrevným způsobem zabil šestnáct osob (tehdejší spolužáky a učitele).

¹³⁵KÖNIG, A.–V., PAPSTHART, Ch. *Das neue Waffenrecht. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft*, 2004, 413 s. (s. 19)

především oblasti označování a policejního sledování střelných zbraní. Nově byla upravena i otázka zabezpečení zbraní v případě dědictví. Novelizace také zakotvila ustanovení o zákazu nošení napodobenin střelných zbraní a některých kategorií nožů. Při srovnání těchto ustanovení s právní úpravou zbraní v České republice, lze konstatovat, že jsou velmi restriktivní.¹³⁶ Za účelem snadnějšího vysledování původu zbraní při jejich příhraničním pohybu jsou střelné zbraně označeny údaji o státu, kde byly vyrobeny a na zbraních je zároveň uveden údaj o státě, kam byly zbraně vyvezeny. Sestavené zbraně i jednotlivě obchodovatelné hlavní části zbraně jsou označovány sériovými čísly. Kompletní zbraně jsou označovány číslem na hlavní u dlouhých zbraní. Krátké zbraně jsou označovány na rukojeti. Nicméně kulturně-historicky cenné zbraně pro sběratelské účely, nejsou tomu označení podrobeny, aby označením nedošlo ke zbytečnému snížení hodnoty zbraně. Další změna spočívala v zákazu nošení napodobenin střelných zbraní na veřejnosti.¹³⁷ Odlišit napodobeniny od pravé střelné zbraně¹³⁸ je díky velmi přesným kopiím mnohdy téměř nemožné a tudíž vzniká reálné nebezpečí, že policista použije svoji služební zbraň, neboť se domnívá, že se nachází ve stavu krajní nouze. Z tohoto důvodu mohou být napodobeniny převáženy pouze v uzavřeném obalu. Pokud někdo poruší toto ustanovení a manipuluje s napodobeninou střelné zbraně na veřejnosti nebo ji nosí na veřejně přístupném místě, dopouští se přestupku. Napodobenina mu může být zabavena a může mu být uložena pokuta až do výše 10 000 EUR. Tímto zákazem nejsou dotčeny zbraně, které označuje německá úprava jako zbraně plynové nebo poplašné¹³⁹ a nadále vyžadují tzv. malý zbrojní průkaz¹⁴⁰.

Další velké změny přinesl rok 2009, kdy se v Německu stala stejně tragická událost jako v roce 2002 na Gymnáziu Gutenberg v Erfurtu. Sedmnáctiletý mladík ve škole ve Winnendenu zabil samonabíjecí pistolí patnáct lidí a poté spáchal sebevraždu. Otec mladistvého byl sportovní střelec a legálně tuto zbraň vlastnil. Ta se ovšem nenacházela v předepsané skříni na zbraně, takže se jí velmi snadno mohl mladistvý pachatel neoprávněně zmocnit. Odborníci byli toho názoru, že by se hrůzný čin nestal, pokud by se zbraně a střelivo uchovávali uzamčené

¹³⁶ HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 12)

¹³⁷ Napodobeniny střelných zbraní – Anscheinswaffen.

¹³⁸ Pravá zbraň – scharfe Waffe.

¹³⁹ Gaswaffen a Schreckschusswaffen. Česká právní úprava tyto zbraně označuje jako zbraně expanzivní.

¹⁴⁰ Kleiner Waffenschein.

odděleně. Spolková rada i spolkový sněm se shodly na tom, že je potřeba zdokonalit a především zpřísnit podmínky zabezpečení zbraní, tak aby se vícekrát nemohl opakovat hrůzný čin z roku 2009.

Prvním bodem novely zákona o zbraních bylo zpřísnění přezkoumávání oprávněného důvodu pro držení zbraně. Příslušné úřady mohou od roku 2009 průběžně posuzovat, zda stále existuje oprávněný důvod pro držení střelné zbraně. Nemusí přitom existovat konkrétní podezření¹⁴¹, úřady mohou provádět šetření z vlastní iniciativy. Tato ustanovení se vztahují především na sportovní střelce. Ti jsou povinni doložit svoji pravidelnou účast na střeleckých soutěžích a to v případě, když počet jimi držených zbraní překročí stanovenou mez.¹⁴² Dalším krokem byla změna věkové hranice pro střelbu zbraněmi velké ráže. Mladiství, kteří ještě nedovršili 18. rok, nemohou střílet se zbraněmi velké ráže¹⁴³ a to ani pod dohledem na střelnici. Ustanovení § 27 odst. 3 zakotvuje oprávnění mladistvých střílet na povoleném místě pod dohledem oprávněné osoby pouze se zbraněmi s ráží menší než 5,6 mm, které používají střelivo s okrajovým zápalem. Kinetická energie střely na ústí hlavně u těchto zbraní nesmí překročit hodnotu 200 J. Také jsou oprávněni střílet s jednorázovými dlouhými zbraněmi s hladkým vývrtem hlavně do ráže 12.¹⁴⁴ Tato opatření mají za cíl, aby se mladiství nedostali do kontaktu se zbraněmi vhodnými ke spáchání deliktu¹⁴⁵.

Pozornosti novely neunikla ani přísnější kontrola zabezpečení zbraní a střeliva. Žadatel má být schopen prokázat příslušnému úřadu budoucí řádné zabezpečení zbraně. Nejpozději v okamžiku ohlášení nabytí zbraně musí být předložen důkaz o řádném zabezpečení zbraně. Úřad je oprávněn, opět i bez konkrétního podezření, kontrolovat dodržování podmínek zabezpečení zbraní, které podléhají povolovacímu režimu, stejně jako přezkoumávat podmínky zabezpečení střeliva nebo zakázaných zbraní. Držitel zbraně je povinen umožnit potřebný přístup do prostor, kde jsou zbraně přechovávány. Proti vůli dotčené osoby může být obytný prostor kontrolován pouze v případě, že by bylo nutné zabránit hrozbě, která by mohla ohrozit veřejnou bezpečnost.¹⁴⁶ Nová úprava z roku 2009 umožnila také

¹⁴¹Verdachtungsunabhängig

¹⁴²Od třetí krátké, případně čtvrté dlouhé zbraně.

¹⁴³Großkalibrige Waffen

¹⁴⁴HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 14)

¹⁴⁵Deliktsrelevante Schusswaffen.

¹⁴⁶HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 14)

předepsat pro střelné zbraně velké ráže jejich zajištění mechanickými, elektronickými či biometrickými bezpečnostními systémy. Tyto systémy přispěly k dalšímu zvýšení bezpečnosti stejně jako zavedení národního registru zbraní. Velký význam má také směrnice 2008/51/ES, na základě které jsou členské státy povinny zavést do konce roku 2014 elektronický registr zbraní a uchovávat v něm příslušná data po dobu nejméně 20 let. V Německu byl tento registr upraven nově vytvořeným § 43a zákona o zbraních. Nicméně, stále ještě není hotov, a na jeho dokončení a spuštění se intenzivně pracuje.

Další změny se objevili na poli předávání ohlašovacích údajů při přestěhování. Kompetentní úřady se před novelou dozvěděly o přistěhování držitele povolení ke zbraní teprve v ten okamžik, když jim byly zaslány příslušné dokumenty. Časově náročný a ne příliš spolehlivý postup byl vyřešen prostřednictvím doplnění pravomoci ohlašovacích úřadů. Od novely jsou úřady, které jsou zodpovědné za oblast zbraní a střeliva, informovány o přistěhování vlastníka příslušného oprávnění do jejich obvodu již v okamžiku přihlášení na ohlašovacím úřadě.¹⁴⁷ Nově se mohou také kompetentní úřady rozhodnout, že zabavenou zbraň neprodají, ale zničí. Možnost zničení zabavených zbraní a střeliva sníží počet zbraní v oběhu. Pokud dojde ke zničení zábavné zbraně, nevzniká žádný nárok na odškodnění.¹⁴⁸

Se změnou zákona k 24. červenci vstoupila v platnost také zbraňová amnestie. Na základě § 58 odst. 8 zákona o zbraních mohli občané odevzdat nedovoleně držené zbraně na policii do 31. prosince 2009. Aby byl člověk beztrestný, musel splnit podmínku, že se zbraní nebyl spáchán žádný trestný čin. Amnestie se vztahovala nejen na zbraně na povolení, ale i na zbraně nepodléhající povolovacímu režimu. Zbraně, které byly odevzdány, byly přenechány povolované osobě nebo znehodnoceny.¹⁴⁹

¹⁴⁷HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 15)

¹⁴⁸Tamtéž (s. 15)

¹⁴⁹Tamtéž (s. 15)

8. Komparace některých pojmů

8.1 Zbraň

Zbraně jsou v českém právním řádu definovány obecně pouze na jednom místě, jak již autor zmínil v části 2 předkládané diplomové práce v ust. § 118 trestního zákoníku. Zbraní se dle tohoto ustanovení rozumí „*cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.*“¹⁵⁰ A také na základě judikatury lze za zbraň považovat vše, co je způsobilé jako zbraň užit, tedy i například násadu od smetáku.¹⁵¹ I skrze odlišnou terminologii je německá úprava pojmu zbraň v zásadě obdobná a lze říci, že dle německé úpravy se zbraní rozumí přenosné předměty, které jsou způsobilé k odstranění, snížení či zvýšení schopnosti člověka se bránit nebo útočit a také střelné zbraně a předměty rovnocenné povahy.¹⁵² Za zbraň je tedy obecně považováno cokoliv, co lze užit pro zvýšení útoku či snížení obrany jak v české, tak i německé právní úpravě. Kdy největší rozdíl je právě v jednotlivém členění různých druhů zbraní do kategorií a vnímání jejich nebezpečnosti pro společnost.

8.2 Držení zbraně

Možnost nabýt a držet zbraň nám v České republice definuje zákon o zbraních v § 8 a to tak, že kromě dědění lze nabývat, držet nebo nosit zbraň a střelivo smí jen držitel příslušného zbrojního průkazu či licence pokud zákon nestanoví jinak.¹⁵³ Zákon o zbraních nám jasně definuje kategorie zbrojních průkazů v §16¹⁵⁴ a zároveň dělí zbraně a střelivo do jednotlivých kategorií, které lze s příslušným zbrojním průkazem nabývat a držet.¹⁵⁵ V praxi to znamená, že majitel příslušného zbrojního průkazu požádá o vydání nákupního povolení na zbraň, kterou je oprávněn v rámci svého zbrojního průkazu nabýt do vlastnictví, u příslušného odboru zbraní a střeliva Policie České republiky, které má platnost jeden rok od

¹⁵⁰Tato definice je však i v rámci trestního zákoníku platná pouze tehdy, pokud z jiného jeho ustanovení nevyplývá něco jiného. Srovnej ust. § 118 trestního zákoníku.

¹⁵¹"Za zbraň ve smyslu § 89 odst. 5 trestního zákona je třeba považovat i násadu od smetáku, jelikož je zřejmé, že s její pomocí lze učinit útok vůči tělu důraznější, ba způsobit tak vážnější zranění, než při napadením rukou." Usnesení NS ČR ze dne 10. června 2009, sp. zn. 7 Tdo 588/2009.

¹⁵²HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 18)

¹⁵³Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o zbraních, § 8

¹⁵⁴Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o zbraních, § 16 odst. 2 písm. a-f

¹⁵⁵Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o zbraních, § 3 odst. 1 písm. a-e

vydání. V Německu je povolení uděleno tzv. záznamem do karty držení zbraně a má platnost taktéž jeden rok.¹⁵⁶ Nabytí zbraně je pak v Německu možné, jen pokud je žadatel držitelem povolení k držení zbraně. Tyto povolení se dělí dle barev do tří kategorií, z nichž každá je pak oprávněna k držení jen určitého typu zbraní. Blíže se této problematice budeme věnovat v části 8.4.

8.3 Nošení zbraně

Analýza podmínek oprávněného nošení zbraně podle jednotlivých předpisů pro konkrétní skupiny osob, v porovnání s platnou právní úpravou v ČR, je popsána v 5. kapitole. Z tohoto důvodu budeme tedy jen komparovat úpravu nošení zbraně v Německu, kde lze bez povolení nosit pouze elektrická obranná zařízení a spreje, popřípadě kuše. Pro ostré střelné zbraně, jejich hlavní části, poplašné zbraně, zbraně na stlačený vzduch, reálně vypadající repliky zbraní a zbraně na CO2 platí to, že je lze nosit pouze s povolením nosit zbraň.¹⁵⁷ Nutným dokladem pro každého majitele zbraně v Německu je tzv. „Waffenbesitzkarte“ neboli povolení k držení zbraně, které opravňuje k držení určitého typu zbraně. Před vydáním povolení k držení zbraně je nutné předložit lékařský posudek o způsobilosti, dále pak uvést důvod pro držení, za který se obvykle považuje lov, sport nebo sběratelství což je stejné jako v ČR, nicméně zbraně pro osobní ochranu a nošení se vydávají zřídka.¹⁵⁸ Na povolení k držení je možné však zbraň pouze vlastnit a přepravovat v uzamčeném obalu, nelze ji však nosit, byť skrytě. K nošení jako takovému je pak zapotřebí tzv. „Waffenschein“ neboli zbraňový průkaz, jehož žadatel musí splnit podmínky uvedené v § 4 Německého Zákona o zbraních. V německém Zákone o zbraních § 4 se uvádí, že podmínky pro získání povolení k držení zbraně by uchazeč měl být:

- 1, starší 18 let (§ 2 odst. 1)
- 2, s potřebnou spolehlivostí (§ 5) a osobní vyspělostí (§ 6),
- 3, prokázanými potřebnými speciálními znalostmi (§ 7),
- 4, výraznou mírou ohrožen na životě (§ 8)

¹⁵⁶HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 21)

¹⁵⁷HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 22)

¹⁵⁸ RF HOBBY, sro. *ZBRANĚ & NÁBOJE*, Praha: RF RF HOBBY, sro, únor 201, 98s. (s. 76)

5, pádným důkazem o příslušném pojištění, které pokrývá škodu do výše 1 milion euro na osobní nebo majetkové újmy vzniklé v případě užití zbraně.¹⁵⁹

Výše zmíněné podmínky jsou obdobné jako ty, které ukládá uchazeči o zbrojní průkaz český Zákon o zbraních v § 18 odst. 1 písm. a–h. Nejmarkantnější rozdíl je však v ustanovení o nutném pojištění pro případ škody. Důrazně podotýkáme, že do výše 1 milion euro není asi pojištěna ani většina domácností v ČR. Tento institut může být v zásadě další překážkou pro získání zbrojního průkazu, protože s sebou nese další finanční náklady, které trvají po celou dobu platnosti zbrojního průkazu. Ovšem bodem, který je obvykle stopkou pro většinu žádostí z pohledu úřadů, je § 4 odst. 4 a to výrazná míra ohrožení na životě, za což je v Německu považováno jen několik málo povolání jako klenotník, pracovník bezpečnostní agentury, právníci a např. politici. V některých spolkových zemích je za takový důvod považována i příslušnost k určité etnické menšině. Takto je pro většinu žadatelů zbraňový průkaz nedostupný, nicméně existuje i malý zbraňový průkaz, opravňující nosit signální zbraně a plynovky (SRS-Waffen – Schreckschuss-, Reizstoff-, und Signalwaffen), tzv. „Kleiner Waffenschein“.¹⁶⁰

8.4 Zbrojní průkaz

V Německu neexistuje zbrojní průkaz jako v ČR, ale jednotlivé zbraně se zapisují do povolení k držení zbraně a tyto povolení k držení zbraně se dělí do tří skupin podle barvy a to na zelené, žluté a červené.

Zelená barva povolení k držení zbraní je určena pro lovce a částečně sportovní střelce. Držitel zeleného oprávnění může kupovat dlouhé a krátké palné zbraně, přičemž každý nákup zvlášť musí povolit úřad. Dále musí být povinně členem střeleckého nebo loveckého klubu a musí pravidelně dokládat účast na střeleckých trénincích, přičemž pokud neplní min. kvótu prezence, lze o povolení k držení zbraně přijít.

Žluté povolení je určeno pro sportovní střelce, kdy oproti zelenému se nemusí hlásit nákup zbraně předem, ale lze koupit maximálně dvě zbraně za šest měsíců a

¹⁵⁹ Waffengesetz vom 11. Oktober 2002 (BGBl. I S. 3970, 4592; 2003 I S. 1957), das zuletzt durch Artikel 2 des Gesetzes vom 4. März 2013 (BGBl. I S. 362) geändert worden ist, Waffengesetz § 4

¹⁶⁰HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 23)

na rozdíl od zeleného povolení také neplatí limit max. 2 zbraní na osobu. Zůstává povinnost být členem klubu a aktivně trénovat a prokazovat tuto činnost.¹⁶¹

Červené povolení je pro sběratelské účely a není platné obecně jako v ČR, týká se vždy určité doby či okruhu zbraní. Je na úřednících, aby posoudili, jestli je předmět dostatečně sběratelsky hodnotný, a uznali ho. Pokud ne, nelze ho vlastnit, což samo o sobě přináší v rámci Německa bouřlivé diskuze. Pokud by tento systém fungoval v ČR, domníváme se, že by pravděpodobně většina sběratelů musela ukončit svůj koníček.¹⁶²

Existují však výjimky pro lovce, kteří jsou s platným loveckým lístkem oprávnění v revíru nosit nabitou zbraň. Nebo v rámci folklorních střeleckých skupin je vydáváno povolení pro celou skupinu, kdy se jejím členům umožňuje nosit zbraň (jednoranná či opakovací dlouhá) a zároveň je umožněno nosit zbraň při veřejných představeních. V německém zákoně o zbraních se pak v §42 uvádí možnosti nošení zbraní při veřejných akcích. Zde pak platí, že pokud příslušný úřad nevydá povolení, je zákaz nošení zbraní na lidových slavnostech, sportovních událostech, veletržích, výstavách apod. Zemský úřad pak může vydat konkrétní zákaz nošení zbraní na jednotlivých místech jako je ulice, tak i například v oblasti se zvýšenou kriminalitou.¹⁶³

¹⁶¹RF HOBBY, sro. *ZBRANĚ & NÁBOJE*, Praha: RF RF HOBBY, s.r.o, únor 2013, 98s. (s. 76)

¹⁶²RF HOBBY, sro. *ZBRANĚ & NÁBOJE*, Praha: RF RF HOBBY, s.r.o, únor 2013, 98s. (s. 77)

¹⁶³HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 23)

9. Trestní ustanovení a ustanovení o pokutách

Zatímco v českém právním řádu nalezneme v hlavě XII zákona o zbraních pod názvem sankce a ochranná opatření přestupky a správní delikty, kterých se může fyzická či právnická osoba dopustit, nedovolené ozbrojování je trestným činem uvedeným v ust. § 279 trestního zákoníku. Tento trestný čin zákonodárce zařadil do hlavy VII trestního zákoníku jako trestný čin obecně nebezpečný, do dílu prvního této hlavy jako trestný čin obecně ohrožující. Německá právní úprava je v tomto směru odlišná. Podíváme-li se do 4. oddílu německého zákona o zbraních, nalezneme nejen ustanovení o pokutách, ale také tzv. trestní ustanovení, která tvoří náplň § 51, § 52 a §52a.

Trestní ustanovení a ustanovení o pokutách zákona o zbraních doplňují pořádkové předpisy zacházení se zbraněmi municí o další komponenty tam, kde správní opatření na prosazení povinností již nepostačují. Vystupují vedle pořádkových následků protiprávního zacházení se zbraněmi. Jak autor již výše uvedl v poznámkách pod čarou, pojem „vedlejší trestní právo“ není označením jakkoliv degradujícím. Jde pouze o výraz označující trestní právo, které není obsaženo ve zvláštní části trestního zákona jako v tzv. „mateřském zákoně.“ Častokrát dochází k vzájemnému střetnutí (tzv. konkurenci) skutkové podstaty trestního zákoníku a skutkových podstat v zákoně o zbraních, při čemž je ovšem nutné dbát na to, že trestněprávní pojem zbraň je sice definována v obou zákonech, ale v trestním zákoně je obsah mnohem širší. Také v německém trestním právu může být například zbraní lahev od piva nebo kámen.¹⁶⁴

Trestní ustanovení a ustanovení o pokutách můžeme rozdělit do 4 skupin. V § 51 zákona o zbraních nalezneme trestní ustanovení, které jsou zločiny ve smyslu § 12 odst. 1 trestního zákona (trestní rámeček: 1-5 let trestu odnětí svobody). Trestné činy jmenované v § 52 odst. 1 zákona o zbraních jsou přečiny s právním následkem trest odnětí svobody (6 měsíců až 5 let) nebo v § 52 odst. 3 zákona o zbraních jsou přečiny s trestem odnětí svobody až na tři roky nebo peněžitou pokutou. Stejně tomu je v § 52a. Poslední tzv. ustanovení o pokutách obsahuje v § 53 přestupky.

¹⁶⁴KÖNIG, A.-V., PAPSTHART, Ch. *Das neue Waffenrecht. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft*, 2004, 413 s. (s. 231)

10. Trestní ustanovení o zbraních ve Spolkové republice Německo

10.1 § 51

Dle § 51 odst. 1 zákona o zbraních bude trestem odnětí svobody od jednoho roku až na pět let potrestán ten, kdo v rozporu s § 2 odst. 1 nebo 3 (povinnost být držitelem příslušného zbrojního oprávnění, zákaz zacházení se zakázanými zbraněmi) nabývá, drží, přenechává, nosí, dováží, vyváží, provádí, vyrábí, zpracovává, uvádí do střelbyschopného či provozuschopného stavu zbraně či obchoduje se zbraněmi uvedenými v příloze č. 2, oddíl č. 1 (zakázané zbraně).¹⁶⁵

Dle § 51 odst. 2 zákona o zbraních je ve zvlášť závažných případech stanovena výše trestu odnětí svobody v rozmezí od jednoho do 10 let. Zvlášť těžký případ je takový případ, kdy takto pachatel jednal v rámci podnikatelské činnosti nebo pokud takto jednal jako člen zločineckého skupiny, která má za cíl páčání takových trestných činů.¹⁶⁶

V méně závažných případech je dle § 51 odst. 3 zákona o zbraních stanovena výše trestu odnětí svobody do tří let nebo peněžité trest.¹⁶⁷

A dle § 51 odst. 4 zákona o zbraních bude pachatel potrestán odnětím svobody až na dva roky nebo peněžitou pokutou, pokud se činu dopustil neúmyslně.¹⁶⁸

10.2 § 52

Na základě § 52 odst. 1 zákona o zbraních bude trestem odnětí svobody od šesti měsíců až do pěti let potrestán ten, kdo:¹⁶⁹

1. v rozporu s § 2 odst. 1 či 3 nabývá, drží, přenechává, nosí, dováží, vyváží, provádí, vyrábí, zpracovává, uvádí do střelbyschopného stavu či

¹⁶⁵ „Mit Freiheitsstrafe von einem Jahr bis zu fünf Jahren wird bestraft, wer entgegen § 2 Abs. 1 oder 3, jeweils in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 1 Nr. 1.2.1, eine dort genannte Schusswaffe zum Verschießen von Patronenmunition nach Anlage 1 Abschnitt 1 Unterabschnitt 3 Nr. 1.1 erwirbt, besitzt, überlässt, führt, verbringt, mitnimmt, herstellt, bearbeitet, instand setzt oder damit Handel treibt.“

¹⁶⁶ „In besonders schweren Fällen ist die Strafe Freiheitsstrafe von einem Jahr bis zu zehn Jahren. Ein besonders schwerer Fall liegt in der Regel vor, wenn der Täter gewerbsmäßig oder als Mitglied einer Bande, die sich zur fortgesetzten Begehung solcher Straftaten verbunden hat, unter Mitwirkung eines anderen Bandenmitgliedes handelt.“

¹⁶⁷ „In minder schweren Fällen ist die Strafe Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder Geldstrafe“

¹⁶⁸ „Der Täter fahrlässig, so ist die Strafe Freiheitsstrafe bis zu zwei Jahren oder Geldstrafe.“

¹⁶⁹ „Mit Freiheitsstrafe von sechs Monaten bis zu fünf Jahren wird bestraft, wer;“

obchoduje s bývalými vojenskými zbraněmi či s předměty, které obsahují látky způsobující okamžitý požár či explozi¹⁷⁰

2. bez povolení

a) dle § 2 odst. 2 nabývá střelnou zbraň podléhající povolovacímu režimu dle přílohy č. 2 oddíl č. 2 pododdíl č. 1 věta č. 1, nabývá střelivo pro tuto zbraň či tuto zbraň přenechal neoprávněné osobě¹⁷¹

b) dle § 2 odst. 2 nabývá, drží či nosí poloautomatickou (samonabíjecí) zbraň podléhající povolovacímu režimu¹⁷²

c) dle § 2 odst. 2 vyrábí, zpracovává, uvádí do střelbyschopného stavu zbraně podléhající povolovacímu režimu či s nimi obchoduje¹⁷³

d) bez povolení dle § 2 odst. 2 dováží, vyváží, provádí německým státním územím zbraně podléhající povolovacímu režimu,¹⁷⁴

3. v rozporu s § 35 odst. 3 věta 1 distribuuje nebo přenechá neoprávněné osobě střelnou zbraň, munici nebo sečnou nebo bodnou zbraň,¹⁷⁵

4. v rozporu s § 40 odst. 1 nabádá nebo vyzývá k výrobě zakázaných zbraní.¹⁷⁶

Pokus je trestný.¹⁷⁷

Na základě § 52 odst. 3 zákona o zbraních bude trestem odnětí svobody až na tři roky či peněžitým trestem potrestán ten, kdo:

1. v rozporu s § 2 odst. 1 (stanovení minimální věkové hranice 18 let) či odst. 3 (zákaz zacházení se zbraněmi a střelivem dle přílohy č. 2 oddíl č. 1)

¹⁷⁰ „Entgegen § 2 Abs. 1 oder 3, jeweils in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 1 Nr. 1.1 oder 1.3.4, eine dort genannte Schusswaffe oder einen dort genannten Gegenstand erwirbt, besitzt, überlässt, führt, verbringt, mitnimmt, herstellt, bearbeitet, instand setzt oder damit Handel treibt“

¹⁷¹ „Ohne Erlaubnis nach § 2 Abs. 2 in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 2 Unterabschnitt 1 Satz 1, eine Schusswaffe oder Munition erwirbt, um sie entgegen § 34 Abs. 1 Satz 1 einem Nichtberechtigten zu überlassen“

¹⁷² „Nach § 2 Abs. 2 in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 2 Unterabschnitt 1 Satz 1, eine halbautomatische Kurzwaffe zum Verschießen von Patronenmunition nach Anlage 1 Abschnitt 1 Unterabschnitt 3 Nr. 1.1 erwirbt, besitzt oder führt“

¹⁷³ „Nach § 2 Abs. 2 in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 2 Unterabschnitt 1 Satz 1 in Verbindung mit § 21 Abs. 1 Satz 1 oder § 21a eine Schusswaffe oder Munition herstellt, bearbeitet, instand setzt oder damit Handel treibt,“

¹⁷⁴ „Nach § 2 Abs. 2 in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 2 Unterabschnitt 1 Satz 1 in Verbindung mit § 29 Abs. 1, § 30 Abs. 1 Satz 1 oder § 32 Abs. 1 Satz 1 eine Schusswaffe oder Munition in den oder durch den Geltungsbereich dieses Gesetzes verbringt oder mitnimmt,“

¹⁷⁵ „Entgegen § 35 Abs. 3 Satz 1 eine Schusswaffe, Munition oder eine Hieb- oder Stoßwaffe im Reisegewerbe oder auf einer dort genannten Veranstaltung vertreibt oder anderen überlässt oder;“

¹⁷⁶ „Entgegen § 40 Abs. 1 zur Herstellung eines dort genannten Gegenstandes anleitet oder auffordert.“

¹⁷⁷ „Der Versuch ist strafbar.“

nabývá, drží, přenechává, nosí, dováží, vyváží, prováží, zpracovává, uvádí do střelbyschopného stavu či provozuschopného stavu či obchoduje¹⁷⁸

- se zbraněmi maskovanými jako jiné předměty či maskovanými jinými běžnými předměty denní potřeby
 - se zbraněmi, které lze rozložit, složit, zkrátit, zasunout do sebe nad rámec běžný pro lovecké či sportovní zbraně
 - se zařízeními pro osvětlení či označení cíle, zařízení pro noční vidění
 - s více ranovými zbraněmi ráže pod 6,3 mm pro střelivo se středovým zápalem
 - s bodnými a sečnými zbraněmi, které jsou maskovány jako jiné běžné předměty či které jsou maskovány předměty běžné potřeby
 - s ocelovými obušky z ocelové pružiny, boxery
 - s předměty používajícími dráždivou látku či jinou účinnou látku, pokud nejsou tyto předměty úředně povoleny
 - s přesnými praky vybavenými opěrkou ruky
 - s předměty, které škrcením mohou poškodit zdraví (nunčaky)
 - s vystřelovacími a gravitačními noži, pokud splňují kritéria zakázaných zbraní
 - s noži určenými pro udržení v uzavřené pěsti
 - s noži typu motýlek
 - se zakázanými druhy střeliva
2. bez povolení dle § 2 odst. 2 nabývá, drží, nosí, střelnou zbraň podléhající povolovacímu režimu či střelivo pro ni, pokud se na tento čin nevztahuje ustanovení o přísnějším trestu¹⁷⁹
3. bez povolení dle § 2 odst. 2 vyrábí, zpracovává, uvádí do střelby schopného či provozuschopného stavu zbraně,¹⁸⁰

¹⁷⁸ „Mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe wird bestraft, wer: 1. entgegen § 2 Abs. 1 oder 3, jeweils in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 1 Nr. 1.2.2 bis 1.2.5, 1.3.1 bis 1.3.3, 1.3.5, 1.3.7, 1.3.8, 1.4.1 Satz 1, Nr. 1.4.2 bis 1.4.4 oder 1.5.3 bis 1.5.7, einen dort genannten Gegenstand erwirbt, besitzt, überlässt, führt, verbringt, mitnimmt, herstellt, bearbeitet, instand setzt oder damit Handel treibt,“

¹⁷⁹ „Ohne Erlaubnis nach § 2 Abs. 2 in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 2 Unterabschnitt 1 Satz 1 eine Schusswaffe erwirbt, besitzt, führt oder Munition erwirbt oder besitzt, wenn die Tat nicht in Absatz 1 Nr. 2 Buchstabe a oder b mit Strafe bedroht ist,“

¹⁸⁰ „Ohne Erlaubnis nach § 2 Abs. 2 in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 2 Unterabschnitt 1 Satz 1 in Verbindung mit § 26 Abs. 1 Satz 1 eine Schusswaffe herstellt, bearbeitet oder instand setzt,“

4. bez povolení dle § 2 odst. 2 vyveze zbraň podléhající povolovacímu režimu do jiného členského státu EU¹⁸¹
5. v rozporu s § 28 odst. 2 věta 1 nosí střelnou zbraň,¹⁸²
6. v rozporu s § 28 odst. 3 věta 2 přenechá neoprávněné osobě střelnou zbraň nebo munici,¹⁸³
7. v rozporu s § 34 odst. 1 věta 1 přenechá zbraň podléhající povolovacímu režimu či střelivo pro ni neoprávněné osobě,¹⁸⁴
8. jedná v rozporu s nařízením podle § 41 odst. 1 věta 1 nebo odst. 2,¹⁸⁵
9. v rozporu s § 42 nosí zbraň v průběhu konání veřejných akcí nebo,¹⁸⁶
10. v rozporu s § 57 odst. 5 věta 1 vykonává držbu nad střelnou zbraní nebo municí.¹⁸⁷

Na základě § 52 odst. 4 zákona o zbraních jedná-li pachatel v případech odst. 1 č. 1, 2 písm. b, c nebo d nebo č. 3 odstavce 3 nedbalostně, je potrestán při těchto označených činech podle odst. 1 odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem, u činů podle odst. 3 odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.¹⁸⁸

Dle § 52 odst. 5 zákona o zbraních v obzvláště závažných případech je horní hranice trestní odpovědnosti v rozmezí jednoho roku až deseti let (v případě obchodní činnosti či členství ve zločineckém uskupení).¹⁸⁹ Dle § 52 odst. 6 zákona o zbraních je v méně závažných případech horní hranice trestu stanovena až na tři roky či je uložen peněžitý trest.¹⁹⁰

¹⁸¹ „Ohne Erlaubnis nach § 2 Abs. 2 in Verbindung mit Anlage 2 Abschnitt 2 Unterabschnitt 1 Satz 1 in Verbindung mit § 31 Abs. 1 eine dort genannte Schusswaffe oder Munition in einen anderen Mitgliedstaat verbringt,“

¹⁸² „Entgegen § 28 Abs. 2 Satz 1 eine Schusswaffe führt,“

¹⁸³ „Entgegen § 28 Abs. 3 Satz 2 eine Schusswaffe oder Munition überlässt,“

¹⁸⁴ „Entgegen § 34 Abs. 1 Satz 1 eine erlaubnispflichtige Schusswaffe oder erlaubnispflichtige Munition einem Nichtberechtigten überlässt,“

¹⁸⁵ „Einer vollziehbaren Anordnung nach § 41 Abs. 1 Satz 1 oder Abs. 2 zuwiderhandelt,“

¹⁸⁶ „Entgegen § 42 Abs. 1 eine Waffe führt oder,“

¹⁸⁷ „Entgegen § 57 Abs. 5 Satz 1 den Besitz über eine Schusswaffe oder Munition ausübt.“

¹⁸⁸ „Handelt der Täter in den Fällen des Absatzes 1 Nr. 1, 2 Buchstabe b, c oder d oder Nr. 3 oder des Absatzes 3 fahrlässig, so ist die Strafe bei den bezeichneten Taten nach Absatz 1 Freiheitsstrafe bis zu zwei Jahren oder Geldstrafe, bei Taten nach Absatz 3 Freiheitsstrafe bis zu einem Jahr oder Geldstrafe.“

¹⁸⁹ „In besonders schweren Fällen des Absatzes 1 Nr. 1 ist die Strafe Freiheitsstrafe von einem Jahr bis zu zehn Jahren. ²Ein besonders schwerer Fall liegt in der Regel vor, wenn der Täter gewerbsmäßig oder als Mitglied einer Bande, die sich zur fortgesetzten Begehung solcher Straftaten verbunden hat, unter Mitwirkung eines anderen Bandenmitgliedes handelt.“

¹⁹⁰ „In minder schweren Fällen des Absatzes 1 ist die Strafe Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder Geldstrafe.“

10.3 § 52a

Dle § 52a bude trestem odnětí svobody až na tři roky či peněžitým trestem potrestán ten, kdo vědomě porušil povinnosti týkající se zabezpečení zbraní a tím zapříčinil, že zbraň byla odcizena, či že ke zbraní měla přístup neoprávněná osoba.¹⁹¹

Ustanovení o přestupcích jsou obsažena v § 53 zákona o zbraních. Za spáchání tzv. Bußgeldvorschriften, které jsou v tomto paragrafu uvedené, může být v následujícím správním řízení uložena peněžitá pokuta až do výše 10 000 EUR. V § 54 je upraveno zabavení a propadnutí věci. Pokud jsou zbraně či předměty spojeny s určitým trestným činem, úřady mají povinnost takové zbraně či věci zabavit. V případě spáchání přestupky má úřad možnost zbraně či předměty spojené s tímto přestupkem zabavit.¹⁹²

¹⁹¹ „Mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe wird bestraft, wer eine in § 53 Absatz 1 Nummer 19 bezeichnete Handlung vorsätzlich begeht und dadurch die Gefahr verursacht, dass eine Schusswaffe oder Munition abhanden kommt oder darauf unbefugt zugegriffen wird.“

¹⁹² HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 44)

11. Postoj EU

Postoj Evropské Unie k zbraním a střelivu je vyjádřen Směrnicí Rady ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní (91/477/EHS), která definuje oblast působnosti, systém harmonizace právních předpisů o střelných zbraních, podmínky požadované pro pohyb zbraní uvnitř Společenství a v závěrečných ustanoveních pak sumíruje úkoly pro jednotlivé členské státy v oblasti zbraní a střeliva. Součástí směrnice je příloha I, která definuje pojem zbraň a střelné zbraně a příloha II, v níž je definován institut evropského zbrojního pasu.¹⁹³

Zbrojní politika se mění tak, jak se vyvíjí celý politický systém EU a v rámci procesu evropské integrace je zde vliv zbrojní politiky i na globální bezpečnost, což může mít za následek obtížně uchopitelné téma, které nebude celkově populární. A do jisté míry řešení otázky zbraní bude vždy vnímáno spíše negativně¹⁹⁴

Směrnice rady 91/477/EHS definuje ve své příloze I střelné zbraně a jejich kategorie, a z této definice vychází i naše právní úprava a to dle kategorií A-D, přičemž střelnou zbraní se rozumí jakýkoliv předmět, jenž spadá do některé z následujících kategorií, pokud zákon neurčí jinak.

Kategorie A – Zakázané střelné zbraně

Kategorie B – Střelné zbraně podléhající povolení

Kategorie C – Střelné zbraně podléhající ohlášení

Kategorie D – Jiné střelné zbraně¹⁹⁵

Tato definice rozděluje zbraně do kategorií, dle míry jakou ohrožují bezpečnost a dle rozdělní podle směrnice 91/477/EHS je provedeno i rozdělení zbraní a střeliva v ČR v Zákoně o zbraních v § 3 odst. 1 písm. a-e¹⁹⁶, podrobné rozebrání těchto kategorií rozebral autor v části 2. Z pohledu EU je dlouhodobě rozdělení zbraní do těchto 4 kategorií nepraktické a jejich využití a to jak si jednotlivé státy na své státní úrovni odlišně kategorizují zbraně, celkově nepřispívá k myšlence volného pohybu. Tento fakt vedl k tomu, že kategorie střelných zbraní by se měli zmenšit. Ze současné podoby rozdělení na 4 kategorie by měli být jen dvě a to povolené a

¹⁹³ Úřední věstník L 256, 13/09/1991 S. 0051 - 0058 Směrnice Rady ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní (91/477/EHS)

¹⁹⁴ Miroslav, Mareš, *Zbrojní politika evropské unie*, Brno: Masarykova univerzita - mezinárodní politologický ústav, 2006. 89s (s. 7)

¹⁹⁵ Úřední věstník L 256, 13/09/1991 S. 0051 - 0058 Směrnice Rady ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní (91/477/EHS) Příloha 1

¹⁹⁶ TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 10)

zakázané zbraně. Tato možnost je nastíněna v souvislosti s přijetím směrnice 2008/51/ES ze dne 21. května 2008, kterou se mění směrnice 91/477/EHS. Autor tento krok chápe jako snahu EU o možné zjednodušení problému diversifikovaného zařazování zbraní do různých kategorií a umožnění tak snazšímu využívání institutu evropského zbrojního pasu a celkové zlepšení možností pohybu se zbraní v prostoru členských států EU.¹⁹⁷ Samotný zbrojní pas je pak v této směrnici označen za stěžejní doklad pro majitele a držitele zbraní, který by měli ostatní členské státy akceptovat, bez nutnosti dalších zpoplatněných úkonů, které dnes bohužel při převozu zbraně nutné jsou.¹⁹⁸ Směrnice 2008/51/ES mění znění směrnice 91/477/EHS, kdy například rozšiřuje chápání pojmu zbraň na jakýkoliv předmět, který lze pomocí chemické či mechanické energie uschopnit ke střelbě, úplnou změnou původního znění článku 1 směrnice 91/477/EHS.

Z pohledu autora této práce je pak ovšem zásadní změnou nové znění článku 4 směrnice 91/477/EHS, které bylo směrnicí 2008/51/ES zásadně rozšířeno a to hlavně o povinnost členských států EU zcela konkrétně a nezaměnitelně označit nově vyrobené zbraně.¹⁹⁹ Toto označení má být vždy unikátní a zbraň by dle něho měla být vždy jasně identifikovatelná a toto označení by mělo být na všech hlavních částech zbraně. S tímto krokem je pak spojena myšlenka revolučního centrálního evidence zbraní, kde by příslušné orgány měli mít možnost dle čísla zbraně nebo čísla některé z hlavních částí dohledat konkrétního majitele. Každá země je povinná na své náklady zřídit a provozovat evidenci, ve které budou záznamy uchovány po dobu min. 20 let a do které budou mít přístup oprávněné orgány. Evidence bude obsahovat údaje o druhu, výrobní značce prodejce, ráži, sériovém čísle a údajích prodejce a nabyvatele zbraně.²⁰⁰ Z výše zmíněných nejdůležitějších změn v rámci směrnic vydaných EU tedy vyvozujeme, že se jedná o promyšlenou harmonizaci jednotlivých vnitrostátních úprav do podoby,

¹⁹⁷ *Úřední věstník L1, 08/07/2008 S. 0005 - 0011 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES z 21. mája 2008, kterou se mění a doplňuje směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole získávání a vlastnění zbraní čl. 18*

¹⁹⁸ *Úřední věstník L1, 08/07/2008 S. 0005 - 0011 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES z 21. mája 2008, kterou se mění a doplňuje směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole získávání a vlastnění zbraní čl. 14*

¹⁹⁹ *Úřední věstník L1, 08/07/2008 S. 0005 - 0011 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES z 21. mája 2008, kterou se mění a doplňuje směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole získávání a vlastnění zbraní 1.4 odst. 4*

²⁰⁰ *Úřední věstník L1, 08/07/2008 S. 0005 - 0011 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES z 21. mája 2008, kterou se mění a doplňuje směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole získávání a vlastnění zbraní 1.4 odst. 4*

kdy lze dohledat vlastníka, výrobce, prodejce zbraně stejně snadno, jako tomu lze dnes u aut pomocí identifikačního kódu VIN při namátkové kontrole příslušnými orgány.

12. Cestování se zbraní

Jak jsme zmínili v odstavci výše, základem legálního pohybu mimo svůj domovský stát s legálně drženou zbraní je vlastnictví evropského zbrojního pasu, který v ČR definuje zákon o zbraních v § 49, jako veřejnou listinu, jejíž vzor stanoví prováděcí předpis a s ním lze za udělení povolení příslušného členského státu EU cestovat skrze nebo na území toho státu se zbraní a k ní lze mít s sebou odůvodnitelné množství střeliva vzhledem k účelu cesty.²⁰¹ Směrnice 91/477/EHS pak umožňuje využití evropského zbrojního pasu pouze pro lovecké nebo sportovní účely.²⁰² Německá úprava striktně definuje podmínky cestování se zbraní na svém území a definuje pro tyto případy dva pojmy, kdy se může jednat o trvalý nebo dočasný dovoz. Trvalý dovoz je označení pro situaci, kdy se po dovozu následně očekává trvalý výskyt zbraně v Německu. Zbraň musí mít, pokud se jedná o dovoz do Německa platné vývozní povolení a pokud její držení vyžaduje dle německých zákonů povolení k držení zbraně, pak je nutné i povolení k přepravě z Německa. Při přepravě samotné pak musí osoba přepravující zbraň být podle německých zákonů způsobilá držet zbraň, resp. být držitelem německého povolení k držení zbraně.²⁰³ V případě, že se jedná o přepravu dočasnou je z německé strany vyžadováno povolení k přepravě, rozdílný je fakt, že nedochází k převodu držby zbraně a zbraň se po čase vrací zpět do svého domovského státu.²⁰⁴ Povolení k přepravě uděluje vždy místně příslušný zbraňový úřad v rámci konkrétní spolkové země a k jeho vydání je nutná pozvánka od kupujícího, v případě trvalého dovozu, nebo například pozvánka na střeleckou soutěž v případě dočasného dovozu.

Autor práce soudí, že z německé strany dochází k stěžování situace držitelů zbraní, kteří musí zdlouhavě kontaktovat místně příslušné úřady a žádat o povolení k přepravě, nebo být dokonce držiteli německých povolení k držení zbraně, což zásadně stěžuje možnost pohybu a naprosto stírá faktické využití evropského zbrojního pasu podle 91/477/EHS, kdy tento dokument je pouze jedním z mnoha, který musí držitel zbraně před cestou do Německa získat a navíc

²⁰¹Zákonč.119/2002 Sb., Zákon o zbraních, § 49

²⁰²TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 123)

²⁰³HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 25)

²⁰⁴HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 28)

lze takto postupovat pouze v loveckých nebo sportovních účelech, což zcela nepokrývá institut držitele zbraně z důvodů osobní obrany.²⁰⁵

12.1 Osobní zkušenost

Autor práce je členem občanského sdružení RPG Paintball. Jako aktivní hráč paintballu je také vlastníkem paintballového značkovače, neboli zbraně kategorie D, poháněné plynem, u které nedosahuje kinetická energie střely při opuštění hlavně max. 16J což je cca 90m/s, jak definuje Zákon o zbraních v § 7 písm. e.²⁰⁶ Příloha k zákonu č. 119/2002 Sb. vymezuje zbraně a střelivo a v bodě 20 první části dále rozvádí definici paintballové zbraně jako sportovní zbraně, která je využívána ke střelení po ostatních střelcích projektily s barevnou náplní za účelem simulace bojové situace.²⁰⁷ Tyto zbraně jsou ovšem zcela úplně jinak vnímány v Německu, kde jsou součástí tzv. „Jugendtypische Waffen“, neboli zbraní oblíbených mládeží. Většina zbraní spadajících do této kategorie je v současnosti na seznamu zakázaných zbraní, navzdory tomu dochází k jejich častému nošení a držení.²⁰⁸ Což je případ i paintballového značkovače, který podléhá speciálním požadavkům, a pro českého občana neznalého poměrů může cesta do Německa s tímto značkovačem představovat riziko značného finančního postihu. V ČR jsou zbraně kategorie D považovány za zbraně s nejméně přísným režimem pro nabývání, vlastnictví a držení.²⁰⁹ Tyto zbraně lze nabývat po dosažení 18 let, při dostatečné právní způsobilosti. Zbraně tak lze užívat jen neveřejně, pokud to nepovoluje zákon, pouze na speciálně určených místech, a zbraň nelze nosit viditelně na veřejnosti.²¹⁰ Německá úprava vyžaduje taktéž věk 18 let a právní způsobilost, ovšem oproti české právní úpravě musí mít zbraň kinetickou energii střely při opuštění hlavně maximálně 7,5J, což je o více jak polovinu méně než požaduje česká právní úprava. Navíc musí být každá zbraň v Německu označena

²⁰⁵ TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 123)

²⁰⁶ TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 19)

²⁰⁷ TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 217)

²⁰⁸ HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska.* Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 28)

²⁰⁹ TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 20)

²¹⁰ TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 33)

značkou F v pětiúhelníku na hlavních částech zbraně.²¹¹ Touto značkou lze opatřit zbraň pouze u německé státní zkušebny zbraní a střeliva a kromě paintballových značkovačů prodaných v Německu, které prošly touto zkušebnou, v podstatě nelze výše zmíněnou značku na zbraň legálně získat. Praktický následek této situace je ten, že pokud paintballová zbraň nemá F značku, je považována za ostrou zbraň. Majitel tedy musí být držitelem odpovídajícího povolení k držení zbraně při převozu, a pokud chce zbraň použít, pak i držitelem povolení nošení. Situace by byla teoreticky řešitelná vydáním evropského zbrojního průkazu, což může být problém, pokud je majitelem zbraně klub a není jím přímo fyzická osoba. Navzdory vystavenému evropskému zbrojnímu pasu by však stejně bez značky F došlo pouze k umožnění přepravování. Stále by však nebylo možné paintballový značkovač v Německu využít, protože to lze bez značky F pouze, pokud je držitel zbraně i držitelem povolení nošení, což je pro cizince nedosažitelná skutečnost. Z výše uvedeného a z autorovy vlastní zkušenosti vyplývá, že se cestě do Německa s paintballovým značkovačem bez značky raději vyhněte. Nejsnazším praktikujícím řešením je pak koupit značkovač přímo v Německu, již s F značkou, a pak lze, při splnění limitu energie střely a pozvání na sportovní akci bez obav do Německa jet, případně jen projet. Tato úprava je v EU ojedinělá a v podstatě v celé EU se na paintballové značkovače nahlíží v duchu úpravy v ČR, pouze německá právní úprava má, tak jako v celém řešení otázky zbraní, poměrně značně drakonický postoj k věci.

²¹¹HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010. 96 s. (s. 37)

13. Úvahy de lege ferenda

Každý uchazeč o zbrojní průkaz ČR či jeho německou obdobu v podobě povolení k držení zbraně musí splnit zákonem uložené povinnosti, mezi které patří hlavně prokázání právní způsobilosti a dosažení věku 18 let, kdy je předpokladem dosažení určité duševní vyspělosti a schopnost jistého životního nadhledu. Vzhledem k tomu, že se v rámci žádosti o zbrojní průkaz se dokládá i zdravotní, tzn. i psychická způsobilost, je velká šance, že problémové osoby již v době, kdy budou moci o zbrojní průkaz požádat, nebudou splňovat např. podmínku beztrestnosti, nebo budou ze zdravotních důvodů nezpůsobilé.²¹² Z našeho pohledu je systém regulace přístupu ke zbraním velice dobře nastaven a v ČR funguje. V Německu je platná úprava přísnější a klade na jednotlivé žadatele vyšší nároky, nicméně i ty lze, byť s velkými obtížemi splnit. Problém ovšem nastává, pokud se oprávněný držitel zbraně ocitne v jiném členském státě EU. Například by se mohlo stát, že oprávněný držitel zbraně, který má zbraň u sebe z důvodu nutné obrany, protože je například podnikatel, je na výletě na Šumavě, nevědomky překročí v lese hranici a bude na německém území podroben kontrole celníky. V tomto případě se domníváme, že by dotyčný byl obviněn dle § 51 odst. 4 německého zákona o zbraních, kdy bude pachatel potrestán odnětím svobody až na dva roky nebo peněžitou pokutou, pokud se činu dopustil neúmyslně.²¹³ Z pohledu Německa jde o nedovolené ozbrojování, i když dotyčný je v ČR oprávněným držitelem příslušného zbrojního povolení a zbraň má platně zapsanou. Při tom, jak v prostředí Schengenského prostoru stále narůstá fluktuace obyvatelstva, je jasné, že stávající stav přestává být dostatečným a je potřeba, nebo do budoucna určitě tato potřeba nastane danou problematiku řešit na úrovni členských států EU. Směrnice 91/477/EHS a 2008/51/ES jsou důkazem, že postupně dochází k harmonizaci jednotlivých právních úprav a výhledově, by jednoho dne, mohl existovat skutečný evropský zbrojní průkaz, který by poskytoval majitelům zbraní v jednotlivých členských státech stejná práva, a nehrozilo by jim nedovolené ozbrojování, tak jak je tomu dnes. Je zapotřebí si uvědomit, že legálně držené zbraně z důvodu ochrany lze dnes užít jen v rámci státu, kterého je držitel zbraně občanem podle příslušných platných zákonů.

²¹² TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s. (s. 41)

²¹³ „Der Täter fahrlässig, so ist die Strafe Freiheitsstrafe bis zu zwei Jahren oder Geldstrafe.“

Zastáváme názor, že pokud má někdo reálné důvody nosit zbraň pro osobní ochranu, pak by tato potřeba neměla být omezena jen v rámci vlastního státu, navzdory tomu jak moc by řešení problematiky pohybu se zbraní bylo komplikované. Závěrem této úvahy bychom chtěli zmínit, že jestliže se někdo úmyslně dopouští nedovoleného ozbrojování, bude tak činit navzdory hranicím a jednotlivým právním řádům. A pokud lze v EU sjednotit tak zásadní věc, jako je název výrobku „pomazánkové máslo“, pak by určitě měla existovat možnost sjednotit a nastavit podmínky pro dovozené a nedovolené ozbrojování.

14. Závěr

Z této práce vyplývá z našeho pohledu několik zřejmých faktů. Předně je třeba říci, že nedovoleného ozbrojování se může dopustit v ČR jak oprávněný držitel zbrojního průkazu, tak i osoba, která držitelem zbrojního průkazu není. Jde především o vznik situace pro společnost nebezpečné tím, že osoba bez příslušného oprávnění drží zbraň bez povolení.^{214 215} Může také nastat situace, kdy sice majitel je oprávněn zbraň držet, ale upraví ji tak, že touto úpravou změní kategorii zbraně a tím přestane být jejím oprávněným držitelem, nebo ji opatří zakázaným doplňkem.²¹⁶ Nedovoleného ozbrojování se dopustí také ten, komu vyprší platnost zbrojního průkazu či přechovává nadměrné množství střeliva. Trestné je také opravovat znehodnocené zbraně či zbraně vylepšovat ke zvýšení jejich účinku nebo vyrábět výbušniny bez příslušného povolení.

Nedovolené ozbrojování je neoprávněné opatřování si zbraní, střeliva a výbušnin, které je pro společnost reálně nebezpečné po celou dobu trvání.

V překládané diplomové práci jsme se pokusili nastínit vývoj, jak postupnými úpravami v německé úpravě došlo z poměrně liberálního stanoviska až k dnešní drakonické podobě, a Německo se tak zařadilo mezi země světa s nejpřísněji regulovanými podmínkami držení zbraní a střeliva. V těchto úpravách nenajdeme, stejně jako u nás, konkrétní ustanovení o nedovoleném ozbrojování, ale tato problematika je řešena v německém zákoně o zbraních § 51, § 52, §52a. Německá úprava dělí jednotlivé porušení zákona o zbraních na trestné činy a přečiny, které následně řeší správní řízení. Praxe dokládá fakt, že i když je osoba v rámci ČR oprávněným držitelem zbraně, lze se dopustit nedovoleného ozbrojování při vycestování z ČR do Německa. Samotné podmínky pro pohyb se zbraní mimo území ČR jsou poměrně složité a i přes snahu EU o sjednocení jednotlivých národních úprav na úseků zbraní a střeliva je zatím volný pohyb se zbraní spíše

²¹⁴K tomu srovnej ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. ...* Praha: C. H. Beck, 2009. 1303 s. (s. 2574)

²¹⁵„Neznalost podmínek, za nichž je podle zákona o zbraních a střelivu možno držet zbraň, obžalovaného nezavazuje trestní odpovědnosti za trestný čin nedovoleného ozbrojování [...]“. Viz Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 5. 2001, sp. zn. 7 To 271/2001.

²¹⁶Úprava uvedená v ust. § 279 trestního zákoníku obsahuje oproti úpravě trestného činu nedovoleného ozbrojování uvedené v ust. § 185 trestního zákona jisté upřesnění a rozšíření. Trestněprávní ochrana se tak nadále vztahuje i na výrobu, opatření sobě nebo jinému, nebo přechovávání kromě střelné zbraně i hlavní části nebo dílu střelné zbraně, zakázaného doplňku zbraně, a ve větším množství střeliva. Nově byl přidán celý druhý odstavec. V souvislosti s výše uvedeným bylo upraveno i znění odst. 3 písm. a) ust. § 279 trestního zákoníku například zavedením kvalifikovaného množství výbušnin a střeliva, a rozšíření zákazu i na jejich výrobu, a dále došlo ke zpřísnění sankcí u kvalifikovaných skutkových podstat.

sci-fi než realitou. Doporučujeme tedy při vycestování z ČR se zbraní mít vždy platný evropský zbrojní průkaz, mít u sebe vždy pozvání na konkrétní místo – ať už soutěž nebo lov a cestovat se zbraní, která je zabezpečená v příslušném bezpečném přepravním obalu. Pokud by se jednalo o vycestování se zbraní z důvodu nutné obrany, a zbraň by měla být, byť skrytě nošena, pak se bude vždy jednat o formu nedovoleného ozbrojování dle příslušné právní úpravy konkrétní země.

15. Resume

Die Waffen sind ein untrennbarer Bestandteil der Menschenwelt und in den Händen der Menschen haben sie immer sehr wichtige Rolle gespielt. Die ältesten bekannten Waffen gehören der Altsteinzeit an. Es handelte sich um zugehauene Feuersteine, die zu Angriffs- oder Verteidigungszwecken eingesetzt wurden. Aus der Jungsteinzeit liegen hieb- und Stichwaffen verschiedener Art vor. Später, als man gelernt hatte, Metalle zu verwenden, entstanden das Lappenbeil und das Schwert. Die weitere Entwicklung des Menschen war stets begleitet von einer Fortentwicklung der von ihm benutzten Waffen. Die Einführung der Feuerwaffen im 15./16. Jahrhundert änderte das System der Bewaffnung grundlegend.

Schon in relativ früher Zeit stellte man in einzelnen Fällen Waffen unter Gebotsnormen und Verbotsnormen. Das Hauptziel der Normen war die Gesundheit und das Eigentum zu schützen. Zum Beispiel schon im Jahre 1984 wurde in der Bundesrepublik alle 20 Sekunden ein Diebstahl begangen und dabei sehr oft wechseln die Schusswaffen und Munition ihre Besitzer. Die gesetzliche Regelung wurde auch von der politischen und öffentlichen Meinung beeinflusst. Diese Diplomarbeit beschäftigt sich mit der aktuellen rechtlichen Regelung in der Tschechischen Republik. Der Autor der Diplomarbeit konzentriert sich auf die Begrenzung des Begriffes „Waffe“, er teilt die Waffen in vier Kategorien ein, weiter beschreibt den Waffenschein und alle Gruppen des Waffenscheines und die Bedingungen, die für die Beschaffung des Waffenscheines erfüllt werden müssen. Der vierte Teil der Arbeit spricht über die Straftat „unerlaubte Bewaffnung“, die in dem Gesetz N. 140/1961 GBl., Strafgesetzbuch geregelt ist. Der fünfte Teil widmet sich der Analyse der Berechtigung eine Waffe zu tragen. Kann man hier drei Teilabschnitte finden und zwar die Berechtigung nach dem einzelnen Waffenschein, die Berechtigung nach den einzelnen Waffenkategorien und die Berechtigung nach den einzelnen Menschengruppen (Polizisten, Zollbeamten, Soldaten, usw.).

Der Sinn dieser Arbeit besteht nicht nur in der Zusammenfassung der tschechischen rechtlichen Regelung der Umgang mit Waffen, sondern auch in der Komparation der deutschen und tschechischen gesetzlichen Regelung der Umgang mit den Waffen. Der Autor hat das Bundesrepublik Deutschland ausgewählt, weil das Deutschland unser Nachbar ist und hat sehr strenge Regelung der Umgang mit den Waffen und die Informiertheit der tschechischen

Bürger ist sehr niedrig. Zugleich das Deutschland, als das stärkste Mitglied der Europäischen Union, beeinflusst die Politik und rechtliche Regelung im Rahmen der ganzen Europa, d. h. auch in der Tschechischen Republik. In der Arbeit ist die Entwicklung der rechtlichen Regelung auf dem Gebiet der Waffen und der Munition beschrieben, dann die Arbeit beinhaltet die Komparation der wichtigsten Begriffen und am Ende des Kapitels sind Straf- und Bußgeldvorschriften in Deutschland eingeordnet.

Der Autor hat persönliche Beziehung zu den Waffen, denn er ein Besitzer des Waffenscheins (Gruppen a und E) ist. Er hat auch die Berechtigung die Waffe der Kategorie B zu tragen. Außerdem ist der Autor ein aktiver Sportler und der Sportschütze mit der Waffe der Kategorie D. Darum hat er sich bemüht die Diplomarbeit um persönliche Erfahrungen mit dem Reisen in Deutschland zu bereichern.

16. Seznam použitých pramenů

ZAHRANIČNÍ LITERATURA:

- KÖNIG, Achim-Volker, PAPSTHART, Christian. *Das neue Waffenrecht. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2004, s. 413, ISBN 3-7890-8313-5*
- POTRYKUS, G., STEINDORF, J. *Waffenrecht. Waffengesetz mit Durchführungsverordnungen, Kriegswaffenkontrollgesetz und Nebenbestimmungen. 7. Auflage. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1999, 951s. (s.1), ISBN 3-4064-424-44*

KOMUNITÁRNÍ PŘEDPISY:

- *Úřední věstník L 256, 13/09/1991 S. 0051 - 0058* Směrnice Rady ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní (91/477/EHS)
- *Úřední věstník L1, 08/07/2008 S. 0005 - 0011* Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES z 21. mája 2008, kterou se mění a doplňuje směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole získávání a vlastnění zbraní

DOMÁCÍ LITERATURA:

- HANUŠKA, D. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska. Praha: Leges, 2010. 96 s., ISBN 978-80-87212-33-2*
- JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část. Praha: Leges, 2010. 912 s. ISBN 978-80-87212-30-1*
- NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1. 4. 2010: komentář, judikatura, důvodová zpráva. Praha: Eurounion, 2010. 838 s. ISBN 978-807-3170-844*
- ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. I. § 1 – 139. Praha: C. H. Beck, 2009. 1303 s. ISBN 978-80-7400-109-3*
- ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. II § 140-421. Praha: C. H. Beck, 2010. 3285 s. ISBN 978-80-7400-109-3.*
- HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F. *Použití zbraně a zákon. Praha: Eurounion, 2000. 412 s. ISBN 80-85858-83-5*

- MAREŠ, M. *Zbrojní politika evropské unie*, Brno: Masarykova univerzita - mezinárodní politologický ústav, 2006. 89s., ISBN 80-210-4120-X
- TERYNGEL, J. Kreml, A. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 545 s., ISBN 978-80-7357-461-1
- KUČHTA, J. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Praha: C. H. Beck, 2009. 656 s

ČASOPISECKÉ ČLÁNKY:

- RF HOBBY, s.r.o. *ZBRANĚ & NÁBOJE*, Praha: RF HOBBY, s.r.o, 2/2013, 98 s., ISSN 1212-5210

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

- Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
- Zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii
- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon,
- Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky
- Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti
- Zákon č. 218/2002 Sb., služební zákon
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky
- Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- Zákon č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky
- Zákon č. 188/1995, o střelných zbraních a střelivu

- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 371/2002 Sb. kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů

JUDIKÁTY:

- Rozsudek NS ČR ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. 3 Tdo 840/2006–I.
- Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 4. 1997, sp. zn. 4 To 255/97.
- Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 6. 1993, sp. zn. 3 To 303/93.
- Rozhodnutí NS ČSSR ze dne 7. 10. 1976, sp. zn. Tzv 24/76.
- Rozhodnutí NS ČSR ze dne 5. 1. 1979, sp. zn. 11 Tz 88/78.
- Rozhodnutí NS ČSR ze dne 28. 12. 1974, sp. zn. 7 To 45/74.
- Usnesení KS v Plzni ze dne 8. 9. 1994, sp. zn. 8 To 24/94.
- Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 5. 2001, sp. zn. 7 To 271/2001.
- Usnesení NS ČR ze dne 10. června 2009, sp. zn. 7 Tdo 588/2009.
- Usnesení NS ČR ze dne 10. 9. 2001, sp. zn. 11 Tcu 56/2001.
- Usnesení NS ČR ze dne 25. 2. 2001, sp. zn. 3 To 287/2003.
- Usnesení NS ČR sp.zn. ze dne 30.7.2003: 5 Tdo 792/2003
- Usnesení NS ČR ze dne 12. 3. 2003, sp. zn. 3 Tdo 213/2003.
- Usnesení NS ČR ze dne 17. 3. 2004, sp. zn. 5 Tdo 253/2004.
- Usnesení NS ČR ze dne 31. 8. 2001, sp. zn.: 7 Tdo 933/2004
- Usnesení NS ČR ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. 7 Tdo 933/2004.
- Usnesení NS ČR ze dne 22. 9. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1049/2004.
- Usnesení NS ČR ze dne 14. 9. 2005, sp. zn.: 7 Tdo 1117/2005
- Usnesení NS ČR ze dne 17. 5. 2006, sp. zn. 3 Tdo 553/2006.
- Usnesení NS ČR ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. 7 Tdo 628/2007.
- Usnesení NS ČR ze dne 26. 7. 2007, sp. zn.: 5 Tdo 695/2007
- Usnesení NS ČR ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 8 Tdo 611/2008:
- Usnesení NS ČR ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. 8 Tdo 365/2008

- Usnesení NS ČR ze dne 6. 2. 2008, sp. zn.: 8 Tdo 65/2008.
- Usnesení NS ČR ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. 8 Tdo 1248/2010.

NĚMECKÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY:

- *Waffengesetz (WaffG) ze dne 11. října 2002, BGBl. I S. 3970 [(4592), (2003, 1957)]*

INTERNETOVÉ ODKAZY:

- http://www.fedpol.admin.ch/content/fedpol/de/home/themen/sicherheit/waffen/erwerb_und_handel.html
- <http://www.dsb.de/infothek/recht/waffenrecht/aktuelles/> – zajímavé články
- <http://www.buzer.de/gesetz/10524/a179802.htm> – změny zákona